

VIEŅYBĒ

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD

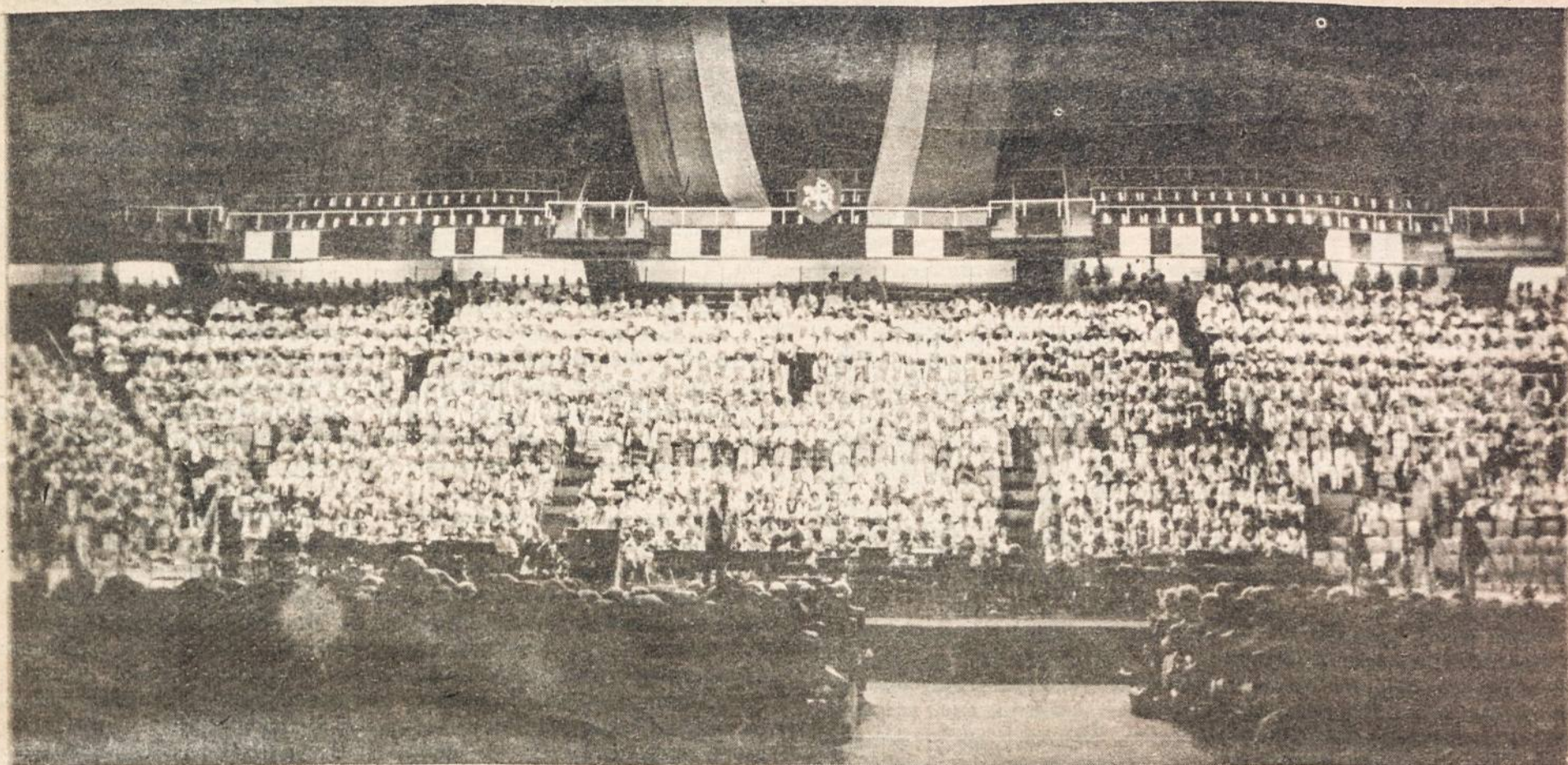
92 M. 12 N.

192 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

1978 M. LIEPOS [JULY] 21 D.

Telephone
APplegate 7-7257

50 CENTU

Pagrindinė dalis vaizdo iš V-osios Dainų šventės Toronte liepos 2 d. Dalyvavo 1475 dainininkų, o jų pasiklausyti buvo susirinkę apie 15 tūkstančių publikos. Salomėjos Narkėliūnaitės scenos nuotrauka, žiūrint iš publikos.

DALIS IŠPŪDŽIŲ IŠ PASAULIO LIETUVIŲ DIENŲ TORONTE

JONAS VALAITIS

Lietuvių Dienų metu PLB buvo numačiusi savo posėdžius pradėti, kaip skelbė, birželio 26. Bet į Torontą prigarmėjo tiek daug sportininkų ir ekskursijų iš užsienio, kad birželio 26-oji buvo skirta tik sportininkų registracijai. Prie to, norėję apžiūrėti miestą, švarų, greitai augantį Torontą, jau sulaukusį pus-trėčio milijono gyventojų, pralenkiantį Montrealį, iš kurio į Torontą jau persikėlė apie 300 didžiųjų biznio centrų.

Toronte lietuvių judėjimas vyko nuo birželio 26 iki liepos 4. Pirmiausia prasidėjo lietuvių sporto šventė, kurioje Edobicoke stadione dalyvavo apie 1,000 lietuvių jaunimo. Joje dalyvavo pirmosios tautinės olimpiados įvykusios Kaune veteranai, jaunimas iš keturiolikos Vakarų valstybių.

Oficialiam atidaryme, su veteranų Keturakiu priekyje, nešdami 8 vėliavas žygiavo: Bostono, Chicago, Clevelando, Detroito, Toronto sporto klubai, dainų šventės ir mokytojų delegacijos. Juos pasveikino VLIKo pirmininkas dr. Kęstutis J. Valiūnas iš New Yorko, taip pat Edobicoke miesto atstovas Flynn. Kanados ministrų pirmininko P. E. Trudeau vardu pasveikino senatorius P. Bosa, daugiakultūrinės tarybos pirmininkas.

Buvo pristatyti Estijos konsulas Heinsoo, estų tarybos atstovė Taul, ukrainų atstovas dr. Sokolski. Jautriai pakalbėjo 1938 m. Kaune dalyvavusi pati jauniausia dalyvė Rita Garbačiauskaitė, Lietuvos sporto veterano konsulo Šveicarijoje Stepo Garbačiausko. Lietuvoje sporto veikloje pionieriaus, duktė.

Žaidynių vėliavą palaimino R. K. kun. A. Simanavičius ir Ev. kun. A. Žilinskas. Krikščatėviai buvo dailininkė H. Žmuidzinienė, su Gen. Lietuvos konsulu dr. J. Žmuidzinu ir Nina Morkūnaite su Jonu Karpium, junjoru. Žaidynių priešaiką perskaitė Edvardas Punkris. ŠALFASS rengėjų komiteto

pirm. Pr. Berneckas perskaitė atidarymo aktą. Paminėjo, kad šiemet sukanka 60 m., kai Lietuva buvo paskelbta nepriklausoma valstybe, ir 40 m. nuo pirmosios Lietuvos sporto olimpiados.

Programos eigą pranešinėjo Gražina Ignaitytė.

Nukelta į 6 psl.

V-osios dainų šventės paradas žygiuoja Toronte.

V. Bacevičiaus nuotr.

VIENYBĖ

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD

Was established in 1886 by Juozas J. Paukstys in Plymouth, Pa. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. **Vienybė** is published bi-weekly by Valerie Tysliava and son Joseph N. Tysliava. Editor: Jonas Valaitis; Managing Editor Valerie Tysliava; Assistant Ann Waivada; Business Manager and Photo Editor Joseph N. Tysliava; Senior Editor Vytautas Širvydas. Contributing Editors: Demie Jonaitis, Juozas Kreivėnas, Edvardas Sulaitis, Vytautas Zalatorius.

Subscription rates: \$10.00 for one year. Advertising rates on application. All rights reserved. Editorial and Administrative Offices at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207. Telephone: APplegate 7-7257.

mes

Vytautas Širvydas

Traukti lietuvišką laikraštį teisman mūsų istorijoje yra nepagirtina retybė. Pirmoji byla, kuri turėjo šią tokią pagrindą, buvo kunigų Miluko, Pautieniaus ir Kaulakio, prisidengusių pasauliečiu J. Sungaila, prieš Saulės leidėją-redaktorių Domininką Bačką, kuris buvo ir pirmuoju Vienybės lietuvininkų redaktorium. Čia sumanytoje ir vėliau į savo Saulę perkeltaje Taradaikos skiltyje, Bačką paleisdavo šlykščiu, pornografinių dalykų. Byla buvo svarstyta Pensylvanijoje 1897 m. trejais atvejais: geg. 17, birž. 1 ir 15 d. Teismas rado kaltu, ir Bačką nubaudė \$1,000, bet bauda buvo vėliau sumažinta iki \$100. Laisvo žodžio sumetimais dr. J. Šliūpas tuomet stoji Bačką pusėn. Taradaika, tačiau, buvo apvalyta.

☆ ☆ ☆

Antroji laikrastinė byla buvo sukelta grynai politiniais sumetimais. Ją 1913 m. iškėlė mūsų socialistų kurtomas Fortunatas F. Bagočius prieš Vienybę lietuvininkų, kurioje buvo paskelbta nevisai maloni Bagočiaus gyvenimo biografija. Mūsų socialistai tais laikais, kažkodėl, buvo įnykę niekinti visus tautiškus darbus bei užsimojimus. Vienybė ir jos žmonės stoji prieš ir buvo atri jiems skerspainė. Todėl sudaryta sąmokslas ją subankrutuoti. Bagočius bylą pralaimėjo, nes Vienybė rašė gryną tiesą. Tačiau iškaščiai ir rūpestis pakirto leidėjo Juozo J. Paukščio sveikatą, ir jis mirė 1914 m. birželio 4 d.

☆ ☆ ☆

Naujienu redaktorius Martynas Gudelis paskelbė, skundžias katalikų dienraštį Draugą dėl birž. 24 d. paskelbtos žinios, kurioj sakoma: esą:— "Martynas Gudelis nušovė Lietuvos kariuomenės kapitoną Gudyną", kada vyko trijų jaunuolių pasikėsinimas prieš Voldemarą Kaunę, 1929 m. geg. 6 d. Dalyką, be abejo, būtų galima išspręsti, pareikalavus atšaukti, bet apsispręsta pabandyti laimėti teismu.

☆ ☆ ☆

Bendruomenės suruoštoji Lietuvių diena Kanados Toronte pavyko visais atžvilgiais ir įrodė Bostono apylinkės pirmininko pareiškimu, kad "Vienybėje bendrai dirbdami, lietuviai atsiekia didelių pasiekimų." Ši mūsų tautinės gyvybės principą Juozas Paukštis paskelbė Amerikos lietuviams, įkurdamas laikraštį Vienybę lietuvininkų, kuris šiandien yra seniausias gyvas lietuviškas tautinės kultūros laikraštis pasaulyje. To principo per 92 metus prisilaikė veik visi Vienybės žmonės. Prisilaiko kietai ir šiandien, dažnai pasilikdami vien vieninteliai jį gerbti ir juo gyventi. Lietuvių diena, tiesa, nepaliko nieko amžinesnio, pavyzdžiui, didelio albumo ar išsamios istorijos, kaip paliko Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, minėdamas savo suaktis, arba kaip palieka aukų lietuviybės reikalams nuo 1914 metų Pensylvanijos lietuvių ruošiamos Lietuvių dienos. Tačiau, visgi, tai vieningu darbu didelio pasižmonėjimo surengimas. Dalyviai jos šiltuosius išpūdžius ilgai prisimins.

☆ ☆ ☆

Savo anglų kalba knygą išskelbdamas, Simas Kudirka apvažinėjo kelis didesnius miestus Amerikoje, o Bostone pasakė įdomią kalbą, patraukusią vietinio dienraščio dėmesį. Jos nuotaika atskambėjo kaip ir ruso Solženicino. Abu prikišo Amerikai "minkštumą", santykiuojant su Sovietija ir ieškant "atolydžių."

Nėpasitikėjimais Vakaraš yra sena praėjusio šimtmečio didrasių-slavofilių gaida. Kadangi nei Amerika nei Vakaraš nesiruošia Sovietijos pulti, kaip Hitleris, arba kaip Napoleonas puolė Rusiją, kalbos, kurios Ameriką smerkia dėl neturėjimo "nugarkaulio," yra bergėžios.

☆ ☆ ☆

Amerika gyvena savo gyvenimą, Sovietija savo. Kaip Lietuvos išsilaisvinimas priklauso vien Lietuvos lietuviams, taip Sovietijos žmonių—vien Sovietijos žmonėms. Amerikos šaltumas ar karštumas čia mažą padėtį, nors protestai šį tą atlieka. Sovietijoje turi prinokti sprogimas viduje. Kudirkos (ir kitų lietuvių) siūlymas, pavyzdžiui, neparduoti kviečių alksantiems Sovietams būtų ne tik nežmoniška blokada, bet nepasiektų tikslo

APELIACIJA Į VEIKSNIUS

Kazimieras Baltruonis

Nesu politikas, todėl nežinau, kuris iš veiksmų įtakingiausias: Taryba, ar Bendruomenė. Gal abu labai svarbūs. Jeigu taip, apeliuoju į abudu. Reikalas aktualus, tautai reikšmingas, o išeiviams būtų labai imponuojantis.

Katalikai, teisingiau jų tūzai, surinko nemažą pinigų, stengdamiesi įpiršti vyskupą Matulionį Romos sostui, kad jis būtų paskelbtas šventuoju. Akcija gimdo energiją, o ši apetitą: jau rašoma, kad kandidatų į šventuosius yra daugiau. Minimas vysk. Borisevičius, Pranas Dovydaitis, Ignas Skrupskelis ir kiti kunigai bei vienuoliai. Neskiriami ir pasauliečiai. Reikalas įdomus: nebus pinigų, nebus pastangų, o be jų abiejų nebus šventųjų.

Šventaisiais gali tapti tik Romos sosto palaimintieji. Be tos institucijos niekas negali įkopti į šventųjų tarpą. Štai šiuo reikalu aš ir protestuoju. Kodėl? Romos sosto dvasininkai yra žmonės. Tokie, kaip mes visi. Išrinkti ne dangaus, bet žmonių pareigūnų, kunigais vadina. Ar juos, tuos išrinktuosius, dangus laimina, niekas nežino, tik tai spėlioja.

Kalbama, kad ką žmonės išrenka, tą Dievas laimina. Pasitikint tokia religine filosofija, galima teigti, kad Taryba ir Bendruomenė irgi Dievo palaiminti veiksniai, nes išrinkti žmonių. Veiksniams, manau, be politikos reikėtų susidomėti taip pat šventųjų problema. Jie galėtų šventaisiais paskelbti tautai bei žmonijai nusipelnčius asmenis. O kad nebūtų Romos pamėgdžiojimas, tai vietoj žodžio "šventasis," galima būtų vartoti žodį "palaimin-tasis" arba "kosminis." Kalbininkai gal galėtų gražesnių žodžių rasti.

Iš tokios akcijos atsirastų didelis pajamų šaltinis, įgalinąs veiksmus laisviau bei reikšmingiau prabilti į pasaulį ir savo tautiečius. Antra, kai žmonės matys, kad į šventųjų tarpą patekti nebūtinai reikalinga Roma ir kad nebūtinai reikia pateriauti, jie pradės būti aktingesni ir visais atvejais padoresni.

Kad palengvinčiau veiksmams siūlomas naujas pareigas, aš tuoj pat turiu ir kandidatų į kosminius ar šventuosius. Kiti gali pateikti daugiau.

Visatoj figuruoja Dievas ir velnias. Du priešingi veiksniai. Pozicija ir opozicija. Ji yra ir dausoje, ir ant vargdienės žemės, ypačiai ryški žmonijos akcijoje. Tik mūsų religininkai nemėgsta jos, nors ji yra egzistencijos būtenybė. Be opozicijos pozicija sustagarėtų, apsamantų, atsiliiktų nuo gyvenimo ritmo. Taip esti ir religijoje, ir socialiniame gyvenime. Todėl ir mano siūlomieji kandidatai daugiausia opozicionieriai prieš visuomeninę ir religinę sustagarėjusią struktūrą. Kas jie tokie?

Basanavičius, be priekaištų kovojęs už tautos interesus bei jos garbę. Kudirka, ugdęs jausmus liepsnoti tautos ateitį.

Grinius, tautos žadintojas, dešiniųjų prievarta nušalintas nuo prezidento pareigų. Šliūpas, įvaręs baimės apsamanojusiems bažnytininkams ir aukojęs visą save tautos interesams. Vydūnas, tikras dausų pasiuntinys, sužibęs mąstantiems tautiečiams kosmine filosofija ir praktiška išmintim. Čiurlionis, per muziką ir tapybą statęs tiltą tarp žmogiškos buities ir kosmo. Strazdelis, visą akciją kreipęs į darbo žmones. Grigaitis, per spaudą skleidęs socialistines idėjas ir tuo privertęs kunigus kiek arčiau glaustis prie tautinių interesų. Vaižgantas, švietęs savo originalumu tautiečiams ir nepataikaudamas bažnyčios dignitoriams. Putinas, sulaužęs tradicinius kunigystės sakramentus, paaukojęs savo fizinį "aš" gražuolei ir daina žadinęs tautiečius just gyvenimo pulsą. Kairys, socialdemokratas, nepabūgęs šiaušti prieš bažnytiškai kapitalistinę sistemą. Tysliava, nušvitęs tautai poezija.

Manau, kad revoliucionierių prieš gyvenimo dumblą, užsitarnavusių šventųjų vardų, yra nemažai. Juos reikėtų surinkti, paskelbti šventais ar kosminiais žmonėmis ir pagal reikalą melstis į juos. Jeigu jau ne lūpom, tai mintimis. Juk ir mintis, Dievop kylanti, gali turėti įtakos besimeldžiančiam, o per jį ir visuomenei. Veiksnių paskelbtiems šventiems besimeldžiant, nereikėtų tuštinti kišenės, užperkant mišias ar statant statulas.

Ar atkreiptų Dievas dėmesį į veiksmų paskelbtus šventuosius? Ar nebūtų tatai tik tuščias burbulas, triukšmingai susprogęs, lyg Solženicino paskaita universitete? Ką Dievas tvirtina ar netvirtina—žmonės nežino. Jo kalba—universo kalba. Jos nemoka žmogus. Ji neturi abėcėlės, neturi gramatikos, neturi žodyno. Ją galima tik jausti ir girdėti. Bet tik tai tiems, kurie neįklimpę į realybės dumblą. Ją galima vadinti sistemom, filosofijom, teologijom, organizacijom, religijom ir kitais mandriais vardais. Dievo bažnyčia—visas pasaulis. Žinomas ir nežinomas. Matomas ir nematomas. Tos jo didžiulės šventyklos koplytėlės—mes, žmonės, individai. Ir toje mūsų individualinėje sielos koplytėlėje mes turime savo Dievą, savaip išivaizduojamą, savaip garbinamą. Kai toje mūsų sielos koplytėlėje žibės Dievop žvakė iš knato—idėjų ir vaško—elgesio, reikėtų spėlioti, kad kosmiškos jėgos, Dievu vadinamos, tiesioginiai ar netiesioginiai rikiuos mūsų egzistencijos sąsają su kosmine būtimi.

Tautai, modernių laikų tautai, labiausiai reikia bendrinių šventųjų, nepaskelbtų kurioje nors religijoje, bet tautos visuomenėje. Kandidatas gali būti ir tikintysis, ir abejojantis Dievo esimu, ir ateistas. O tokius iškelti viešumon ir paskelbti šventaisiais gali tik toks organizuotas bei išrinktas organas, kuriam rūpi visuotini tautos reikalai, neliečiant tikybinių ar politinių įsitikinimų.

ir susilauktų pasipriešinimo Amerikos ūkininkuose-piliečiuose ir darbo unijoje, ypač laivininkuose-piliečiuose. Amerika yra demokratija ir klauso piliečių balso. Kada nors savųjų balso bus priversti paklusti ir Sovietijos valdovai.

STEBĖTOJO PASTABOS

Pas plikį nėra plaukų rauti, bet tautosakininkas Jonas Balys imasi Naujienose su Bronium Raila dėl "šakėmis ant vandens" rašytų, tūlų priekaištų. Įdomu, Vienybės atžvilgiu, Raila pasveiko, Balys—ne. Balys prisimena, kaip "žiauriai anuomet Raila atakavo žurnalistę S. Narkėliūnaite ir Vienybę už bendravimą (?) su okupantu, o dabar Raila galvą guldo už okupanto atsiųstus mus kirštinti (?) artistus. "Balys, atrodo, dar tebeniošioja, Juozo Tysliavos posakiu, "dulkes savo sieloje," nes Vienybės poveikiu atsiradusius Akiračius apdrebina: "ruošimu kelio bolševizmui išgalėti" (?).

Eik jau, "daktere," pasakų rinkėjau!—Vaižgantas sykį pareiškė: "Laikas netikusio dalyko nepadaro tikusių." Čia reikia ir žmogui triūso pridėti. Kitusyk Vaižgantas tarė: "Tinka kam, ar netinka, visi pripažins d-rą Joną Šliupą vienu didžiųjų Lietuvos atsigaivelėjimo veikėjų." Tą patį galima tarti ir apie Vienybę: tinka kam, ar nepatinka, bet visi sąmoningi lietuviai pripažįsta šį seniausią pasaulyje lietuvišką laikraštį geriausiu tautiškų idėjų bei nuotaikų reiškėju. Raila tai suprato, kaip suprato 17-ka metų klaidžiojęs Bendruomenės, Pasaulio lietuvių redaktorius. Kada nors tai supras ir Balys Washingtonė.

Amerikiečių lenkų susivienijimas skelbia, duodas finansinės paramos 36-ioms šeštadieninėms mokykloms. Per keturis metus, sako, paaukojęs ir surinkęs \$450,000 aukų. Tais pinigais remti ir 34 lenkų jaunimo rateliai, 21 choras, 2 dūdų orkestrai, 3 dramos rateliai ir 25 šokių ansambliai. Be to, ir 4 beisbolo komandos.

Kažkodėl suiro kun. K. Kuzminsko vadovautas Lietuvių katalikų religinės šalpos komitetas Chicagoje, leides tomais Lietuvos katalikų bažnyčios pagrindžio kroniką. Jis naujai Kronikai leisti suorganizavo sąjungą, o jo sąjungos vardą pasiūlydavo kun. K. Pugevičiaus vadovaujamas Šalpos komitetas Brooklyn, N. Y. Šis skelbia išleisiant anglų kalba prof. V. Vardžio, The Catholic Church-Dissent and Nationality in Lithuania, ir po vieną egzempliorių pasiuntinėsiąs kiekvienam anglų kalbą vartojančiam ka-

talikų vyskupui pasaulyje. Kodėl įvyko skilimas tarp Religinės šalpos Chicagoje ir Brooklyne, visuomenei nėra aiškinama.

Vėliausiai įvykęs Lietuvių fondo suvažiavimas priėmė rezoliuciją—patarti fondo pinigus paskirti "mūsų spaudai ir radijo valandoms." Patarimas sveikas ir kilnus, bet pilnas skerspinių. Visų nepatenkinsi, o "posūniai" protestą kels.

Lituanistinę šeštadienio mokyklą Hamilton, Ont., Kanadoje lankė 82 mokiniai ir 10-tą klasę baigė 10. Vietinis Talkos bankelis buvo mokyklai paskyręs \$4,000.

Dienraščio Draugas administracija skelbia, kas mėnuo vietiniam paštui Chicagoje sumokanti po \$5,000 už dienraščio išsiuntinėjimą, bet, jei spręsti skaitytojų skundus, nesulaukia patarnavimų nė už dolerį. Tas pats ir su kitais mūsų laikraščiais. Seniau, Amerikos paštas skaitytojams patarnaudavo, o dabar nežinia ką veikia.

Bendradarbis Juozas Krasinskas iš Worcester, Mass. praneša: "Pravažiavau aną dieną kur šv. Kazimiero parapijos šventoriuje statomas paminklas už Lietuvos laisvę žuvusiems. Būrelis juodukų ir portorikiečių vaikėzų akmenukais taiko į taikinį—būsimam paminklui." Keičiasi buvęs ramus ir kultūringas Worcesterio lietuvių gyvenimas ir jo sąlygos, kaip ir visuose Amerikos didesniuose miestuose."

Bostono lietuviams Antanas Mažiulis skaitė paskaitą apie senovės lietuvių tikėjimą. Pripažino, šaltinių mažą, o daug rašytojų rašo išvaizdavimą. Tačiau, atrodo, kad mūsų protėviai vaizdavosi kokią tai bevardį vyriausiąjį dievą, bet pasakos išvardina tik Perkūną, Žemyną ir Gabiją. Buvo visokių vandens, miškų ir namų deivių bei dievukų. Šalia to, tikėta vėlėms. "Bažnyčių," tačiau mūsų praseneliai neturėjo, kaip neturėjo nei kunigų, ar krivų krivaičių, ar vaidulučių. Kęstučio pagrobimas vaidilutės Birutės yra gryna legenda. Kunigų vaidmenį atlikdavo visoki burtininkai ir žymiai.

Vienas Cleveland, Ohio lietuvis suskaitė, kiek kam aukota tos kolonijos Vasario 16 minėjimuose. Sako, 1975 m. ALTai \$1,920, Bendruomenei—\$280; 1976 m. ALTai \$1,760, Bendruomenei \$218; 1977 m. ALTai \$2,000, Bendruomenei \$410, VLIKui \$404; 1978 m. ALTai \$2,837, Bendruomenei \$50, VLIKui \$125. Panašios nuotaukos viešpatuoja ir kitose lietuvių kolonijose.

Bostonietė Elena Vasyliūnienė pamatė Metropolitan operos jos mieste statytą Madame Butterfly operos spektaklį ir pasakoja: "Meksikietė Gilda Cruz-Romo pagrindinėje rolėje nepaliko didelio man išpūdjio. Prieš kiek metų tą

TEISINIAI PATARIMAI

AR GALIMA APGAUDINĖTI NATURALIZACIJOS DEPARTAMENTĄ?

ADV. CHARLES P. KAL

JAV imigracijos įstatymai yra labai komplikuoti ir plačiai išvystyti.

Mano ilgų metų praktikoje, naturalizacijos reikalais turėjau bylą.

Kadangi mes gyvename demokratiškoje šalyje, mūsų įstatymai yra pritaikyti ir bando apginti tuos, kurie yra senoje tėvynėje politiškai nusikaltę. Pvz., paimkime pavyzdį, kaip politiškai nusikaltusieji buvo šioje šalyje priimti. Pavyzdžiui: velionis dr. Pijus Grigaitis, kuris buvo rusų caro pasmerktas: caro šnipai jį buvo nubaudę. Amerikos lietuviai patriotai Grigaitį slapta iškviatė į Ameriką. Carizmo sistemoje jis buvo "netinkamas," bet kai atvyko į Ameriką, jis buvo naudingas ir gerbiamas. Panašių įvykių buvo labai daug. Kurie politiniai "nusikaltę" į šią šalį atvyko, buvo gerai išsimokslinę. Jų apsigyvenimas Amerikoje ir pačiam kraštui įnešė pažangą, nes jie čia tapo profesorais, daktarais ir kitais profesionalais... Vėliau jie tapo piliečiais, pramoninkais, pirkliais, kunigais ir kitų šalių amatininkais.

JAV Imigracijos įstatymai yra labai liberalūs. Ir šiandien politiškai nusikaltę atvykėliai į Ameriką, tapę JAV piliečiais, išgyvenę 6 metus—gali būti renkami senatoriais, gubernatoriais ir miestų merais.

Pažvelkime į mūsų imigracijos įstatymus iš priešingos pusės. Jeigu lietuvis ar kitas tautietis, ten kriminališkai būtų nusikaltęs vagyste, žmogžudyste arba priklausytų prie

kokios nors subversyvinės organizacijos ir jis iš savo krašto pabėgo be teismo sprendimo, ar jis buvo kaltas, ar ne—atvykęs į JAV, pagyvenęs 5 metus, reikalaujant pilietybės dokumentų ir nuslėptų, kad jis yra kriminališkai nusikaltęs, taptų piliečiu, o vėliau paaiškėtų ir būtų įrodyta, kad jis yra papildęs kriminališką aktą senoje tėvynėje, mūsų Federalinė valdžia iš jo atimtų pilietybės teises ir jį išdeportuotų į jo kilmės kraštą; mokesčių mokėtojai apmokėtų kelionę.

Mano praktikoje esu turėjęs abiejų atvejų—kriminališkai ir civiliniai nusikaltusius. Politiškai nusikaltusius buvo lengviau ginti, o kriminališkai nusikaltusius—daug sunkiau.

P.S. Pas mus Chicagoje Federalinis teismas nuteisė ir atėmė iš Walus pilietybės teises, kadangi jisai nuslėpė, kad jis veikė už nacių prieš žydus. Dabar aš studijuojau, kokia laukia ateitis Walos vaikų, kurie yra gimę Amerikoje. Bendrai, atvykusiems į JAV, užgimsta vaikas, tai jie automatiškai tampa šio krašto piliečiais: P. Walus Imigracijos departamentą apgavo. Atrasta, kad jis yra kriminališkai nusikaltęs. Klausimas, ar dėl to jo vaikai nukentės? Šiuo laiku tuo reikalu įstatymai nėra aiškūs.

Vytautas Širvydas, Vienybės redakcinio kolektyvo narys, pamini savo 80-ąjį gimtadienį Nashua, N. H. su seserimis atvykusiomis iš Detroit, Mich. Kairėje Milda Širvydaitė-Eismienienė, jaunesnioji sesuo, dešinėje Eugenija Širvydaitė-Molienė. Nuotrauka žento Walter Dietz iš East Meadow, L. I., N. Y. Vienybės kolektyvas sveikina gražaus amžiaus sulaukusį jaunos dvasilos, neišsėmiamos energijos savo bendradarbi.

rolę vaidinant mačiau Vilniuje gimusią Teresę Zylis-Gara ir man atrodė, ji sukūrė daug idomesnę japonę-geišą."

Bendruomenės leidžiamas mėnesinis žurnalas Pasaulio lietuvis, nors aukų skelbia daugiausia gautas iš Amerikos lietuvių, bet apie

jų gyvenimą mažiausiai terašo. Gegužės numeryje, tačiau, yra brandus Algirdo Budreckio straipsnis apie girtiną Bendruomenės ryžtą leisti lietuviškai sunkiai bemokančiam Amerikos lietuvių visuomenei mėnesinį žurnalėlį Bridges. Pavaizduoja, kas per metus atsiekta.

IŠ LAIŠKŲ

Gerbiamoji "Vienybės" Redakcija,

Grynai akademiškai kalbant ir skleidžiant rimtas idėjas, ne kiekvienas gali įkasti ir suvirškinti. Aš todėl dėstomas mintis kiek papuošiu tam tikru lengvu humoru.

Kad talpinate mano rašinius—ačiū. Tai reiškiny, kad redaktorių siela atidarais langais, pro kuriuos gali įeiti grynas ir šviežias oras. Koks didelis skirtumas tarp kitų redaktorių! Pagarba Jums.

Praeitame rašinyje "Veidu į žydus," tačiau įvyko korektūros klaida. Vietoj "teologijos," atspausdinta "geologijos."

K. B-nis

Vienybė, 1978 m. liepos 21 d.

20 METŲ DARIAUS IR GIRĖNO PAMINKLUI BROOKLYNE

Kai šiemet liepos 15 d. newyor-
kiečiai rinkosi prie Dariaus ir Girė-
no paminklo Brooklyne paminėti
tragiško transatlantinių lakūnų
skridimo, tai jie kartu paminėjo ir
20 metų sukaktį to paties pamink-
lo, kurį jie pasistatė tų didvyrių at-
minimui.

Kuklus tasai paminklas ir ilgai jo
statymas užtruko, bet šia proga ne-
tenka apgailestauti, kad taip išėjo.
Tereikia pasidžiaugti, kad pamink-
las tebestovi ir dar tebėra žmonių,
kad ir metų naštos slėgiu, liepos
mėnesio viduryje besirenkančių
prie to paminklo ir demonstruojan-
čių savo solidarumą Lietuvai, kur-
rios garbei aniedu Amerikos lietu-
vių lakūnai buvo pasiryžę tam drą-
šiam žygiui: be sustojimo nusukti
į Lietuvą, o jei likimo nebus lem-
ta—tai ir žūti.

Mažai kas liko gyvųjų tarpe iš to
gausaus būrio darbuotojų, kuriuos
paminklui statyti buvo išrinkusi
Amerikos Lietuvių Piliečių Klubo
sušaukta lietuvių konferencija 1939
m. spalio 20 d. Ligšiol dar yra trys
gyvi to Komiteto nariai. Tačiau
dviem iš jų—adv. Steponui Brie-
džiui ir Petriui Montvilai pasitrau-
kus dėl sveikatos susilpnėjimo, vei-
kli tebėra tik viena Bronė Spūdienė.
Jau kelinti metai minėjimams
prie paminklo ruošti ji pasitelkia
veiklią Lietuvių Darbininkų Drau-
gijos 7 Kuopą ir kelias SLA kuopas.
Kuopos ir šiemet tuos abu mi-
nėjimus surengė. Jai talkino New
Yorko visuomenė.

Persikeldama mintimis į gana to-
limą praeitį, Bronė Spūdienė prisi-
minė, kaip ilgai užtruko aukų rinki-
mas, o taip pat ir susirašinėjimas
su New Yorko miesto Parkų vado-
vybe dėl paminklui vietos, jo iš-
vaizdos ir kt. smulkmenų.

Tame darbe daug talkino visu
srovių veikėjai, spauda ir radijas.
Pagaliau 1958 m. spalio 19 d. pa-

minklas atidengtas toje vietoje, ku-
ri Brooklyne jau 1939 m. buvo pra-
dėta įrengti—lakūnų lėktuvo Litua-
nikos vardu pavadintoje aikštelėje,
esančioje prie Stagg, So. 2nd Sts.
ir Union Avenue Williamsburghe.

Buvo įvairių paminklo projektų,
bet reikėjo taikytis, atsižvelgti į
miesto Parkų vadovybės nuostatus
ir paminklui statyti turimas lėšas.
Todėl išėjo gana kuklus paminklas.
Ant akmeninio pjedestalo buvo pri-
taikyta aliumininė lenta su lakūnų
veidų reljefais, o viršuje pjedestalo
pagamintas stiebas vėliavai.

Pagal esamą tvarką ant to stiebo
iškilmių metu plevėsuoja Amerikos
vėliava, o Lietuvos trispalvę lei-
džiama iškelti šalia pjedestalo žė-
mai. Po paminklu pakastas stiklinis
indelis su aukotojų pavardėmis.

Atsižvelgiant į tai, kad paminklo
statymo darbai užtruko arti dvide-
šimties metų, veikėjų sąstatas kei-
tėsi, bet buvo gražus būrys ir to-
kių, kurie sėkmingai ištvėrė iki pa-
baigos.

Nesant galimybių pateikti visiš-
kai pilną veikėjų sąrašą, čia yra
bent dalinis. Taigi, čia tie žmonės,
kurių kai kurie net šimtus valandų
iš savo laisvalaikio laiko yra paau-
koję Dariaus ir Girėno paminklo
statymo reikalams. Tai ilgametis
pirmininkas Jonas Šaltis, finansų
sekretorius adv. Steponas Briedis,
kuris komitetui talkino ir kaip teisi-
nis patarėjas, palaikant ryšius su
miesto Parko vadovybe, išdininkai
P. J. Montvila, J. Spurga, sekreto-
riai A. Gilmanas, Chas. Kundrotas,
Bronė Spūdienė, Ona Valaitienė, S.
Petkienė, M. Strazdienė, J. Am-
brozaitis, J. Kairis, V. Pivariūnas,
J. Steponaitis, K. Kukėnas, V. Mi-
chelsonas, J. Sagys, F. Venys, A.
Balčiūnas, M. Stakovas, J. Karpius
ir kt.

Tuo metu, kai paminklas buvo
statomas, Lituanica aikštelė buvo

Taip atrodo iš viršaus Lituanicos aikštė Brooklyno Williamsburghe, vienu iškilmių metu, minint Dariaus ir Girėno skridimą.

tirščiausiai lietuvių apgyventoje
vietoje. Tačiau dabar tame rajone
daugiausia apsigyvenę portorikie-
čiai, kai tuo tarpu lietuviai nusikėlę

giliau į Brooklyno ir Queens dalis.

Tokiai padėčiai esant, buvo gir-
dėti balsų už tai, kad paminklą rei-
kėtų perkelti į kurią nors kitą mies-
to vietą. Tuo reikalu buvo susida-
riusi net studijinė grupė, bet nieko
iš to neišėjo.

Kas kada beatsitiktų, čia turima
ir paminklas ir vieta, kuri yra New
Yorko miesto Parkų vadovybės už-
registruota ir galės išlikti net ir ta-
da, jei būtų sumanyta tą miesto da-
lį atnaujinti.

Visos nuotraukos S. Narkėliūnaitės

Prakasant žemę paminklui statyti: su kastuvu Ko-
miteto pirm. J. Šaltis, stovi Komiteto nariai: adv.

Stp. Briedis, Br. Spūdienė, P. J. Montvila, J. Gin-
kus, A. Gilmanas, Paleckis.

Visų aukotojų pavardės surašytos
specialiame popieriuje, kuris įdėtas
į indelį ir pakastas žemėje po pa-
minklu. Prieš pakasimo iškilmes: iš
k. į d. pirm. Jonas Šaltis, Bronė
Spūdienė ir adv. Steponas Briedis.

Vienybė, 1978 m. liepos 21 d.

TAIP ATRODĖ PASAULIO LIETUVIŲ DIENOS TORONTE

Dalis publikos, susirinkusios į pamaldas Anapilyje, Missisaugos rajone, Toronto priemiestyje. Dalyvavo iš viso apie 5,000. Giedojo Alfonso Mikulskio vedamas Čurlionio choras.

Kai gyvieji susitiko su mirusiais . . . po pamaldų Anapilio kapinėse lietuviai lankė savo pažįstamus, amžino poilsio atgulusius šių gražių kapų paunksmėje.

ISPŪDŽIAI IŠ PLD TORONTE

Atkelta iš 1 psl.

Pačios žaidynės prasidėjo birželio 26, kurias aprašys Vienybės Sporto redaktorius Edvardas Sulaitis, vadovavęs skaitlingai sportininkų grupei iš Chicagos.

Laivu plaukimas

Plaukiant laivu . . . . . kitur vyko sporto žaidynės, kas sumažino eiseną.

Į laivą Trillium tetilpo 500 jaunimo. Daug jo liko krante. Laivas plaukiojo pakrantėmis ir pro salas Ontario ežere. Jaunimas šoko, bendravo, valgė, gėrė.

Dailininkų paroda ir susipažinimo vakaras

Birželio 30 Royal York viešbuty antrojo aukšto salėse atidaryta Kanados lietuvių dailininkų paroda. Ten pat vyko bendras susipažinimas. Dalyvavo virš 3,000 žmonių! Įėjimas \$8.00. Buvo apie 10 barų, prie kurių buvo galima pirkti alaus po \$1,15, degtinės po 1.75. Jokių užkandžių. Bilietų ir gėrimų pardavėjai—viešbučio tarnautojai—nežiūrėjo kokio amžiaus bilietėlius kas perka, ar kokio amžiaus gėrikai. Šiam susipažinimo vakarui išlaidas apmokėjęs Toronto miestas.

Koncertas

Birželio 30 Westpark Secondary School salėje buvo ir Sambūrio choro koncertas, kuriam vadovavo muzikė Levickienė.

Dainų šventė išpūdinga

Liepos 2 d. 3 v. p. p. Didžioji dainų šventė. Maple Leaf Gardens, talpinančiame 17,000 žmonių, panašiam į Madison Square Gardens, New Yorke. Jame nedaug tuščių vietų bebuvu, gal neužpildytų apie 2,000. Garbės ložėje sėdėjo: Ontario provincijos gubernatorė Pauline McGibbon, miesto ir kiti atstovai, su Lietuvos Generaliniu Konsulu dr. Jonu Žmuidzinu.

Programą atidarė rengėjų pirmininkas Jonas Simanavičius. Lietuvių ir anglų kalbomis paminėjo, kad esame pagerbti, savo tarpe turėdami Gubernatorę, miesto merą ir kitus aukštus valdžios pareigūnus. Padėkojo Kanados vyriausybei kad moraliniai ir finansiniai prisidėjusiai šią lietuvių šventę su-ruošti.

Šventės vyriausio chorvedžio simbolinį batoną Alice Stephens iš Chicagos perdavė St. Gailevičiui iš Toronto. Per 4 valandas 54 chorai, 1,475 dainininkai (iš jų 300 vaikų) programą atliko, diriguojant: V. Verikaičiui, St. Gailevičiui, A. Jurguičiui, A. Mikuskiui, J. Govėdai, F. Stroliai, Br. Budriūnui.

Dainų šventės programų knygelėse pirmiausiai atspausdintas motto, parašytas Pr. Lemberto:—Iš visų kraštų pasaulio vėjai neša mūs skundus: duokit laisvės, duokit saulės, leiskit grįžti į namus . . .

Orkestras Estonia daugiausia grojo muz. Br. Jonušo maršus. Grojo ir Toronto simfoninis orkestras, taip pat Clevelando, Toronto ir kitų vietovių kanklininkai. Australiečiai buvo gražiausiai organizuoti ir uniformuoti, ypač Sambūris iš Melbourne.

Programa buvo per ilgą—tesėsi 4 valandas. Buvo per daug melancholiškai liūdnų dainų.

Jaunimui ir kitataučiams geriau parinkti linksmų liaudies dainų.

Vainikai pagerbti žuvusiems

Po dainų šventės keli šimtai dalyvių nužygiavo prie paminklo žuvusiems už Kanados laisvę, kur padėjo du vainikus—vieną žuvusiems už Kanados laisvę, antrą už Lietuvos laisvę. KLB pirm. J. R. Simanavičius ir JAV LB Pirm. A. Gečys, padėjo už Kanados laisvę, o VLIKo pirm. dr. K. J. Valiūnas ir PLB pirm. B. Nainys—už Lietuvos. Kalbėjo J. Simanavičius ir miesto metro vardu atstovas Eaggleton. Gaila, daug kas skubėjo į bankietą, tad eitynėse dalyvavo vos keli šimtai.

Pamaldos

Buvo pamaldos katalikams ir evangelikams: viešbuty katalikams koncelebravo 13 kunigų, pamokslą pasakė kun. Stasys Yla iš Putnam, Conn. Anapilyje, Mississauga, apie 15 mylių į pietus link Hamilton, Ont. pamaldose dalyvavo apie 4,000, kuriems koncelebravo Vyskupas Vincentas Brizgys ir 17 kunigų. Giedojo Čiurlionio choras iš Clevelando, vadovaujant Alf. Mikulskiui. Pamokslą pasakė vyskupas A. Deksnys iš Europos, savo laiku buvęs East St. Louis, Ill. klebonas.

Nukelta į 7 psl.

Šitame Maple Leaf Gardens pastate vyko Dainų šventė. Dar tiksliai neapskaičiuota, bet manoma, kad buvo susirinkę apie 15 tūkstančių publikos.

Įnešamos vėliavos į Dainų šventės koncertą. S. Narkėliūnaitės nuotrauka

VIRŠUJE: V-osios dainų šventėje garbės ložėje [iš dešinės] matome Lietuvos konsulą Kanadai dr. J. Žmuidziną su žmona, karalienės atstovė Ontario provincijai gubernatorė Pauline McGibbon, jos vyras Mr. McGibbon, V. Simanavičienė ir kiti. J. Valaičio nuotr.

DEŠINĖJE: V-OSIOS Dainų šventės dirigentai žygiuoja į sceną. Iš k. į d. [Vaclovas Verikaitis—šventės muzikos programos vedėjas, Stasys Gailevičius, Alice Stephens, Bronius Budriūnas, Alfonsas Mikulskis. Gilumoje matyti F. Strolia, A. Jurgutis, J. Govėdas. S. Narkėliūnaitės nuotr.

Vienybė, 1978 m. liepos 21 d.

Vaizdas iš bankieto, kuris įvyko Royal York viešbutyje, pasibaigus Dainų šventės koncertui. Taip atrodė pagrindinė bankieto salė su ilgiausiu garbės stalu prie kurio sėdėjo kalbėtojai ir garbės svečiai.

S. Narkėliūnaitės nuotraukos

ISPŪDŽIAI IŠ PLD TORONTE

Atkelta iš 6 psl.

Evangelikams pamaldos vyko Šv. Andriejaus šventovėje liepos 2. Liturgiją atliko kun. A. Žilinskas, pamokslą pasakė kun. A. Trakis iš Chicagos.

Mokytojų suvažiavimas

Bendruomenė išipareigojusi veikti lietuvių išlaikyti. Stai, mokytojai nutaria posėdžiauti.

Mokytojų suvažiavime dalyvavo 83 iš 9 valstybių. Kai kuriems rengėjams nepatogu posėdžiaut be jų tai protestavo, kad mokytojai tuo pačiu laiku posėdžiaavo.

Mokytojai iš klausė daug įdomių raportų, rimtai pasitarė, kaip liuanistines mokyklas patobulinti ir kaip jas išvijoje išlaikyti.

Mokytojai savo suvažiavime daugiausia dėmesio kreipė į spaudą, kuri yra geriausia priemonė sujungti mokytojus su mokiniais, jų tėvais, plačiąja visuomene, kaip stipriausiai veikianti priemonė vieniems su kitais susisiekti, pasidalyti mintimis ir patyrimais, tobulintis.

Didysis bankietas trijose salėse

Prisistatom į bankietą pusvalandį pavėlavę, t. y. 8:30. Bet bankietas dar nepradedamas. Koridoriuose daug kokteilių barų. Gėrimų kaina, kaip susipažinime, tie patys partarnautojai, tik nurodinėja tris sales, į kurias siuntinėja dalyvius, pagal bilietų spalvą. Bankietui kainos po \$15.

Pokylį atidarė dr. J. Sungaila. Invokaciją atkalbėjo vysk. A. Deksnys. Programai vadovavo V. Jovaitė. Kalbėjo net 14 kalbėtojų.

Vienybė, 1978 m. liepos 21 d.

Bankietas 9 valanda. Didžiojo salėje, prie garbės stalo: Vyskupai, kunigai, Bendruomenės viršininkai, valdžios pareigūnai, VLIKo pirmininkas dr. K. J. Valiūnas. Mūsų stalas, užsakytas iš Brooklyn nr. 25, atrodė, bus labai geroj vietoje. Pasirodė, ne didžiojo salėje. Prie jo sėdi visi brooklyniečiai, šalia irgi brooklyniečiai. O taip norėjome sėdėti su kanadiečiais, ar iš kitų vietovių žmonėmis! Bet turėjome sėdėti, kur pasodinti.

Didžiojo salėje sakomos kalbos, mes jas girdime tik iš viešbučio garsiakalbio, kai jis veikė, ir matėme kaip kalbėjo. Tik ne sykiu: kaip nutrūksta paveikslas—girdi-

me, o kai girdime—nėra paveikslas. Pažvelgiame į kitą salę. Jie per stiklines duris mato didžiąją salę, bet jų salėje nėra garsiakalbio, jie nieko negirdi... Koridoriuose kalbos girdimos iš garsiakalbio, bet kalbėtojų nematyt. Kurie norėjo jų klausyti, su kėsniais, kiti su lėkštelėmis iš saliųėjo į koridorius. Alkanieji—kirto gerai iškeptą, labai sūrąką jautieną. Ant stalų davė po dvi bonkas vyno—tamsiai raudoną, ir šviesiai geltoną.

Beveik visi skundėsi, kad buvo sunkiausia susitikti žmones, kurių tikėjosi sutikti. Ypač būtų buvusi geriausia proga susitikinėti susipa-

žinimo vakare, bet buvo per daug sausakimšai susirinkusi 3,000 žmonių masė, o bankiete, kai reikėjo išklausti net 14 kalbėtojų pamokslų, tą patį kartojančių, ką girdime kiekvienoje lietuvių pramogoje, nebuvo progos net pabendrauti, susipažinti, ar pažintis atnaujinti.

Visose trijose salėse "trijuose" bankietuose dalyvavo 2,200 žmonių. Vienas artimų rengėjų išsitarė, kad iš \$15.00 bankieto bilieto, \$4.00 einą rengėjams.

Bankietui baigiantis, kuriems idomu, grūdomės į didžiąją salę "rinktinės" publikos pamatyti. Iš

Nukelta į 8 psl.

Alfonsas Mikulskis diriguoja Čiurlionio ansamblio kanklių orkestrą, atliekant jo kūrinius.

ISPŪDŽIAI IŠ PLD TORONTE

Atkelta iš 7 psl.

programos vedėjų išgirstame Bronių Nainį: "Aš Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas šias garbingas pareigas perduodu naujai išrinktam Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Pirmininkui Vytautui Kamantui." Programai vadovavęs Vytautas Kamantas padėkoja už garbingas pareigas pirmininkaut Pasaulio Lietuvių Bendruomenei—mielai priiūmas. Dār pagerbtas Lietuvių Enciklopedijos leidėjas J. Kapočius iš Bostono. Programa užsitęsė ilgokai. Kalbos tęsėsi beveik iki 12 val.

P. L. B. Seimas

Liepos 1 d. PLB Pirmininkas Bronius Nainys 9:30 atidarė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimą. Dalyvavo 107 delegatai, kurių vieno nepripažino, tad oficialiai tebuvo 106. Turėjo būti iš 14 valstybių, bet dalyvavo iš 12: Australijos, Naujosios Zelandijos, Vakarų Vokietijos, Didžiosios Britanijos, Prancūzijos, Italijos, Brazilijos, Argentinos, Kolumbijos, Jungtinių Valstybių ir Kanados.

Liepos 3 buvome susitarę dar pamatyti Toronto miestą, bet patyrėme, kad dar Pasaulio Lietuvių Bendruomenės posėdžiai nebaigti, nuskubėjome. Vyko karštos, aukšto tono, didelių planų kalbos. Kalbėjo koordinatorių Algimantas Gureckas iš Washington, D. C., kalbėjo disciplinuotu oficialiu tonu gražia dikiija, nė vieno nereikalingo žodžio neištardamas: Esą, "Mūsų diplomatinė tarnyba sensta, nenusivokia, veiksniai nepajėgūs veikti... Bendruomenei reikia steigti Politinį skyrių... Lietuvių politiniams reikalams tvarkyti... Turime sudaryti komisiją—planuoti išvaduoti Lietuvą, pasiruošti planus ateičiai... Bus tai sunku, nes dabar Lietuva įjungta į Sovietų Sąjungą, su ja pramonės ir visais kiais atžvilgiais surišta... Teks daug darbų atlikti..."

Australijoje Pabaltiečiai įtakingi

"Ploniau" pakalbėjo koreferentai R. Stalioraitis iš Argentinos ir Vytautas Neverauskas iš Australijos. Labai įdomią žinią australietis pasakė, tai kad Australijoje 10% gyventojų yra Pabaltiečiai, o 3%—darbuojasi Australijos švietime!

Vėliau kalbėjo dr. T. Remeikis apie planus Lietuvai jau kiek realiau, šaltesniu tonu. Patarė steigti įvairias komisijas studijoms.

Kalbė: delegatas Vaitkus, patardamas politinę vadavimui Lietuvos komisiją steigti; Miniukienė iš Hartfordo pataria Komisiją diplomatinėms kultūrinėms reikalams steigti, ir gauti pinigines paramos; Rinkūnas ragina Bendruomenę protestuoti prieš neseniai žydišką propagandą per televiziją, paskleistą prieš lietuvius.

Kaip Connecticut lietuviai Holocausto filme norėjo protestuoti, jie nebuvo pasiruošę, o žydai buvo su dokumentais. Lietuviai pasikvietę Musteikį, bet jis irgi nebuvo pasiruošęs, begalėjo silpnai lietuvius ginti...

Pabaiga 9 psl.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo atstovai ir svečiai.

Prie Nežinomo Kareivio kapo. Iš dešinės: B. Nainys, vyskupas V. Brizgys, dr. J. K. Valiūnas, vyskupas A. Deksnys, V. Bacevičiaus nuotr.

Toronto Dainų šventėje dalyvavo dvi programos pranešėjos—Irena Senaitė-Meiklejohn ir Rasa Lukoševičiūtė, kurių matome šioje nuotraukoje. S. Narkėliūnaitės nuotr.

Vienybė, 1978 m. liepos 21 d.

Solistė Gina Čapkauskienė, diriguojant muzikai Broniui Budriūnui, atlieka jo naujai sukomponuotą kūrinį.

ISPŪDŽIAI IŠ PLD TORONTE

Atkelta iš 8 psl.

... Pakviestas prof. Misiūnas, kuris Maskvoj studijavęs ilgesni laiką; irgi neturėjęs stiprių įrodymų lietuviams apginti, bet stipriau gynėsi. Dėl to užsigavę latviai. Matyt, kas nors pasakė, kad lietuvių SS dalinių nebuvo, o latvių buvo.

Išrinktas pirmininku prieš Mandatų Komisijos raportą!

Pasidarė tikra "košė," kai Romualdas Bublys, Mandatų komisijos pirmininkas paskelbė rinkimų į valdybą duomenis. Daugiausia balsų gavęs Vytautas Kamantas, dr. Algis Paulius, kun. A. Saulaitis, Kleiza, Sakadolskis, D. Kojelytė, Kuprys, Šilkaitis ir Juodvalkis. Kandidatais lieka A. Kudukis, Alg Budreckis ir Miklas. Garbės teismas: dr. Juozas Sungaila, Eugenijos Čiuplinskas, Vytautas Skrinskas, dr. P. Vileišis. Kandidatais Šernas arba dr. Nemickas (abu gavo vienodai balsų) ir Genys.

Atsistoja kandidatas Juodvalkis ir—griežtai užprotestuoja, kodėl vakar bankiete buvo paskelbtas naujai išrinktu pirmininku Kamantas, kada tik šiandien rinkimų duomenys tepaskelbti! Supykęs—rezignavo! V. Kamantas atsiprašė, aiškinosi, būk jam kas tai iš vadoybės pasakės, kad jis tikrai išrinktas, tada jis tai pasakės Nainiui, o tas jį ir pristatęs Pasaulio Lietuvių Bendruomenės naujuoju Pirmininku, kai jis tebuvęs programos vedėjas pareigose ... Sumišimas. Rinkūnas reikalauja, kad Nainys pasiaiškintų. Tada Kamantas vėl aiškinasi, kad jam nei kokie "centrai," nei kijauskai nevadovauja ... Supuolė keli Juodvalkį nuraminti. Jis nusiramino ... Sutiko rezignaciją atšaukti.

Naujoji Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba išrinkta iš Chicago ir jos priemiesčių. Pirminin-

Vienybė, 1978 m. liepos 21 d.

ku, jau iš anksto numatytas, išrinktas Vytautas Kamantas. Kiti valdybos nariai, kurie šį rašinį rašant pareigų dar nepasiskirstė. Pasiskirstys, kai grįš iš atostogų ... Išrinkti: Antanas Juodvalkis; Vaclovas Kleiza, numatomas valdybos veiklai administruoti; Daiva Kojelytė, numatoma protokolų sekretore; Saulius Kuprys; dr. Algis Paulius; Romas Sakadolskis; Antanas Saulaitis, greičiausiai rūpinsis švietimu ir Mečys Šilkaitis.

Kiti parengimai, suvažiavimai

Buvo Lietuvių kunigų suvažiavimas, dalyvavimas Tautybių karnivale Lietuvių Paviljone, Literatūros ir muzikos vakaras Lietuvių namuose.

Perdaug pramogų visus nuvargino, nevisur paspėjome dalyvauti. Bet tos visos pramogos sutraukė tūkstančius žmonių, kada Bendruomenės Seime tebuvo tik 106 delegatai. Beja mūsų JAV PLB finansų pirmininkas Aleksandras Vakselis įteikė \$27,480.65 auką iš JAV.

Pasirodo, kad Toronte buvo tarp 500 ir 600 lietuvių vien iš New Yorko.

Lietuvių namai

Beja, kalbant apie lietuvių namus—tai tikras lietuvių centras Toronte, turįs kelias sales, barus, biblioteką, bankeliui patalpas ir kitus centrelis. Kai sportininkai suvažiavo pramogauti, ir kai suvažiavo tūkstančiai—prisistatė net ugniagesiai, paprašė mažiau svečių į salę įsileisti, nes gali būti pavojus namams sugriūti.

Mieste daug Lietuvos vėliavų

Grįžtant namo, mieste šen ten buvo matyt dar iškabintų Lietuvos vėliavų nors lijo. Kai atsisveikino me liepos 3, lijo, skrendant, lijo, kai grįžome į New Yorką taip pat lijo.

Pabaiga

Lietuvių Enciklopedijos leidėjui Juozui Kapočiui Lietuvių Bendruomenės vardu JAV LB valdybos pirm. A. Gečys įteikia atžymėjimą už jo nuopelnus lietuvių kultūrai. Šalia—Dainų šventės komisijų narys kun. P. Ažubalis, PLB Pirm. Br. Nainys, Lietuvos Gen. Konsulas Toronte dr. J. Žmuidzinas su žmona ir kt.

Dainų šventėje buvo atsilankę svečių iš visų kontinentų. Čia amerikiečiai savo tarpe turi Brazilijos lietuvių veikėją prel. Pijų Ragaižinską iš Sao Paulo. Dešinėje Dainų šventės muzikų vadovas Vaclovas Verikaitis. Kairėje—PLB valdybos vicepirmininkas kun. J. Borevičius.

S. Narkėliūnaitės nuotraukos

Vilniečių suvažiavimo įvykusio Toronte dalis dalyvių. Kalba K. Miklas.

V. Bacevičiaus nuotr.

Lietuvių Namai Toronto šitaip pasipuošė, sutikdami lietuvius iš viso pasaulio.

J. Valaičio nuotr.

NAUJOJI PLB VALDYBA PASISKIRSTĖ PAREIGOMIS

**Vytautas Kamantas,
PLB pirmininkas**

Naujai išrinktoji Toronte PLB Valdyba liepos 17 Chicagoj pasiskirstė pareigomis: pirmininku—Vytautas Kamantas; vicepirmininkais: Vaelovas Kleiva—vykdomas; kun. Antanas Saulaitis—švietimo reikalams; Romas Sakadolskis—informacijai; kiti du vicep.—dr. Algis Paulius ir Saulius Kuprys—Antanas Juodvalkis—protokolų sekretorius; Daina Kojelytė—sekretorė susirašinėjimams; Mečys Silkaitis—išdininkas. Iš senosios valdybos pareigas perims rugpjūčio 6 d. 6 v. v. Jaunimo Centre, Chicagoje.

Susirinkimą sušaukė pasitarti su Chicagoje besilankančiais iš Argentinos—Julium Mičiudu, Mūsų pastogės redaktorium Vincu Kazoku iš Sydney, Australijos ir V. ir D. Slotkais iš Columbijos.

SLA veikėjai susitiko Toronto Lietuvių Dienose: iš k. į d.: kanadiečiai P. Zolpa, J. Šarapnickas, newyorkietė Br. Spūdienė, kanadietis Šarapnicko bičiulis, new-

yorkiečiai inž. V. Meiliūnas, SLA sekretorė G. Meiliūnienė, Ch. Martin, O. Petrash.

S. Narkėliūnaitės nuotr.

Pasaulio Lietuvių Dienose Toronte. Nuotraukoje [iš dešinės]: J. Simanavičius, Kanados miesto atstovas ir dr. J. K. Valiūnas. V. Bacevičiaus nuotr.

Australijos sportininkams Brooklyne išleistuvėse dalyvavo ir Rita Garbačiauskaitė iš Šveicarijos, iš k. į d. trečioji. Pirmasis greatnietis Norkus, jos pusbrolis, V. Tyšliavienė, australietis svetys ir brooklynietis Sakalas.

J. Valaičio nuotr.

Susitikimo baliuje Toronte, susitiko chikagiečiai su newyorkiečiais. Sėdi iš k.: Birutė Zalatorienė, Almus Šalčius ir Bronė Spūdienė. Stovi iš k.: Zalatorių dukros Snieguolė [rugg. mėn. ji vyks į Vasario 16 gimnaziją, Vokietijoje] ir Alytė, sūnėnas Liutauras Dargis [dr. Vytauto Dargio sūnus], Vytautas Zalatorius, Nijolė Šalčiuvienė, V. Tyšliavienė, Jonas Valaitis, Ona Petrash ir Cesė Sodaitienė.

S. Narkėliūnaitės nuotr.

Pasaulio lietuvių dienomis Simas Kudirka su savo žmona Gene pardavinėjo neseniai the Dial Press išleistą jo knygą "For Those Still at Sea." Pirkėjų ir autografų medžiotojų buvo daug. Vien per susipažinimo balių, kuriame dalyvavo virš 3,000 žmonių, parduota virš 500 egzempliorių ir Simas visiems autografavo.

Vienybė, 1978 m. liepos 21 d.

THE ENGLISH VIENYBĖ

DR. STASYS A. BACKIS: "A VERY DIFFICULT SITUATION"

This feature story by John Sherwood, entitled "The Former Embassy of a Former Country: A Current Tragedy," was printed in the Washington Star and sent to Vienybė by our correspondent. It should be read by everyone concerned with the fate of Lithuania and its Diplomatic Corps in U.S.A. and Canada.

There are no secretaries to answer the phone, no butlers to answer the door, no chefs in the kitchen, maids in the parlors, chauffeurs in the garage. The old mansion is dark and empty: too hot in the summer, and too cold in the winter.

On the hot first floor, behind a classic iron-grilled window, works an aging, sad-eyed man without a country. He is a gentleman haunted by what was—still concerned over matters that, realistically speaking, are no longer matters of his concern. There are few telephone calls, and even fewer visitors.

He wears black shoes and black, baggy trousers. A conservative striped tie splashes some color on a starched white shirt that is always buttoned at the collar and at the cuffs. A diplomat without portfolio, he is part of the Old World, and he looks the role as he quietly shuffles papers and sends out literature about a country that no longer exists, except in his heart.

His wife, her hair pulled back severely, is the only other person living and working in the five-story, 24-room house on 16th Street.

Madame Ona Bačkis is preparing a small lunch in the kitchen that overlooks an overgrown garden, and they will eat quietly together at the kitchen table, not at the large, formal table in the beautiful banquet room upstairs. She is a slight, little woman who walks with her hands clenched together in front of her.

It is all pretty much a matter of time for them now. Their patient, diplomatic waiting game has lasted for nearly 40 years and is probably soon to end. Their hopes are dwindling fast, along with their funds and their years. Yet, for all the personal tragedies they have suffered, they have grown old wonderfully well together and they accept the fate that they will never see any of their family again.

"It is difficult. It is very difficult," says Dr. Stasys A. Bačkis, 72, charge d'affaires at the former embassy of the former nation of Lithuania at 2622 16th St. NW. "I look upon the 17,000 square feet we have here as the last of Lithua-

nia. It is the largest piece of our beloved country that is left in the world (the old Lithuanian diplomatic service maintains an apartment in Rome and a small legation in London). "We live very frugal lives. Funds are getting low, I am growing old, and there is no one to replace me.

Lithuanian funds were frozen by the United States after the Russian takeover and are administered by the Treasury Department, releasing as much from the Federal Reserve in New York as is needed. There is speculation that there are only enough funds to last a couple more years at the most.

The U. S. government and the West have never formally recognized the 1940 Soviet takeover of Lithuania, Estonia and Latvia, but they do recognize anyone appointed to the diplomatic service by the legitimate governments before the invasion. Estonia has a diplomatic office in New York. Latvia has a legation in Washington but it is unlike the embassy-type Lithuanian legation that serves as both the home and the office of its charge d'affaires.

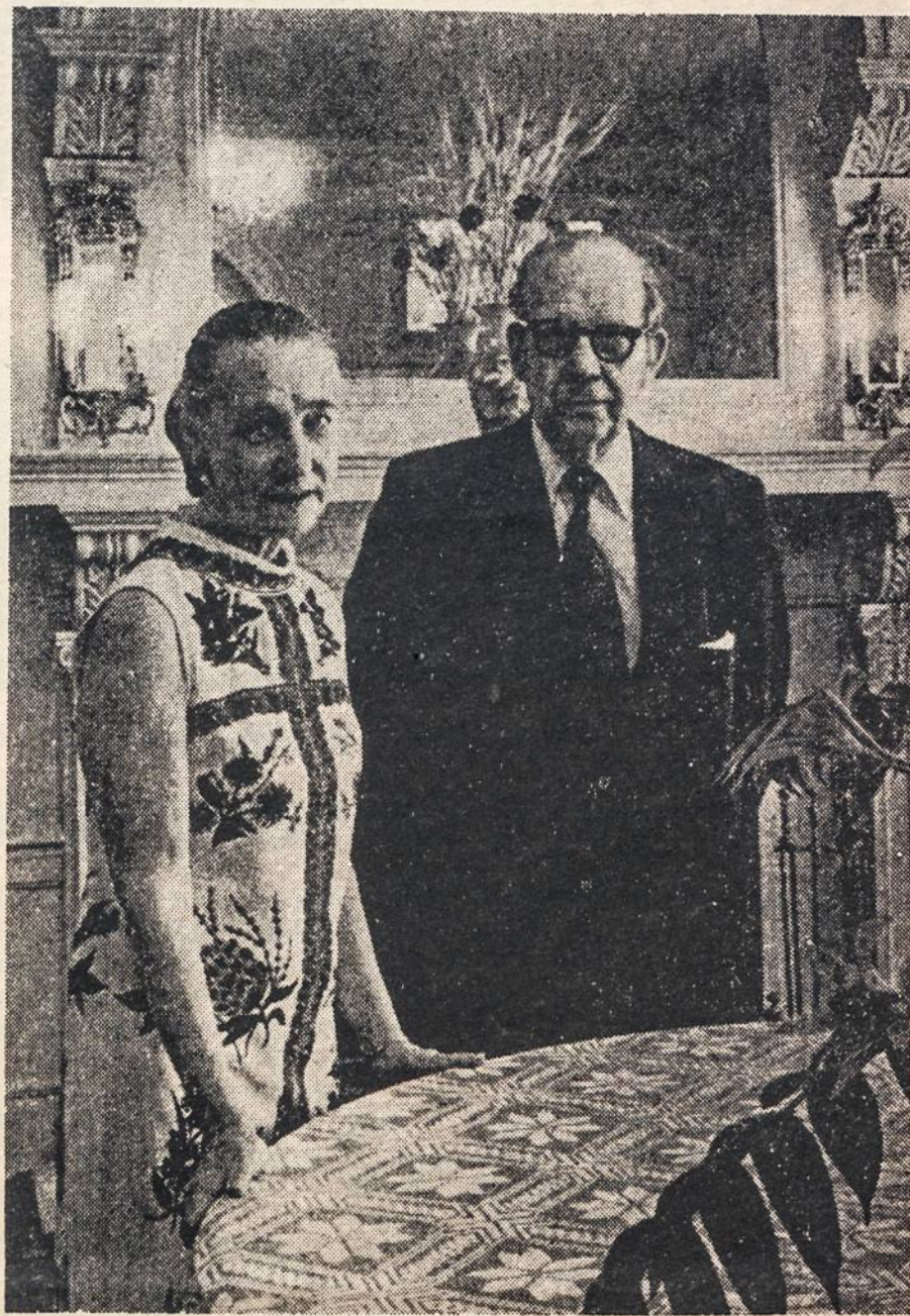
"It is a tragic tale," said a State Department official familiar with the Baltic states. "We are looking at the question and the rule that a diplomat must come from the sending state."

And therein lies the problem: Since the Lithuanian delegation does not qualify as a government in exile, how can a country that no longer exists appoint a diplomatic representative? Anyway, most of the last remaining members of the old Lithuanian foreign service are in their 70s and 80s, and when they go, so, in effect, goes little Lithuania.

Other small offices are maintained in New York, Chicago, Los Angeles and Toronto, mainly to serve the more than 1 million Lithuanian-Americans with historic literature about their ancestral country.

Dr. Bačkis' office is full of books and pictures and mementoes that might well have been burned by the Russian rulers in Lithuania. In the dark hallway outside his office hangs a large map of his old homeland, and he smiles as he points to the town of his birth, Joniškėlis on the River Mūsa. He has not been there for 40 years and will never be able to return. That fact alone saddens him greatly.

"I have a brother back home," he said. "I think he is alive. I hope he is alive. I just don't know. He would be 80 years old. I last heard from him in 1976. My other brother died in Siberia." Madame Bačkis added: "One of my sisters was sent to Siberia, but I still have a brother and sister living. My home, my birthplace, is now a Soviet cultural center."

Dr. Stasys and Madame Bačkis

Showing a visitor around the darkened building, Dr. Bačkis pointed out various Lithuanian furnishings and decorations that manage to keep the spirit of the country alive—a rug and a tablecloth, a framed Madonna of Lithuania, a rosary, rare Easter eggs, and a knight on a charger (the national emblem) hanging over a carved, wooden mantle near the Lithuanian flag of yellow, green and red.

Dr. Bačkis walked up to a carved wooden Christ hanging on a wall in a somber corner. It was barely visible, because curtains were drawn to keep out the summer heat. The legation—built in the 1920s by Washington social figure Mrs. John D. Henderson who lived in a "castle" just down the street—is not centrally air-conditioned. In the winter they walk around in sweaters to keep heating expenses down.

The envoy flicked on a wall light and, when the visitor had seen enough, flicked it out again. He did this time and time again as the tour proceeded.

Madame Bačkis is especially proud of a showcase of 20 costumed dolls taking part in a wedding feast. The exhibit was shown in the Lithuanian Pavilion during the New York World's Fair of 1939. It now sits in a back room on the second floor, draped in plastic dust covers.

There are few parties held here,

except for the one celebrating the old country's national day, February 16. Several native dishes were served then, but for the most part the buffet was limited (egg rolls and hot dogs in blankets). It was held in the old banquet room, however, but there was no festive gaiety, no dancing, toasting or celebration.

A poignant sadness is etched in the faces of Dr. and Madame Bačkis, perhaps because the history of Lithuania is an especially sad one. Established in 1251, the Lithuanian kingdom bordering the Baltic Sea was under Russian rule from 1795 to 1915, when it fell under German occupation. In 1918 the tormented country finally achieved her restoration of independence that was to last but 20 years.

Lithuania was received into the League of Nations in 1921 and soon after set up its embassy in Washington, buying the Henderson mansion in 1923. In 1926, Lithuania and the Soviet Union signed a non-aggression pact in Moscow, but in 1939 a "mutual assistance" treaty was agreed upon and Lithuania was forced to admit Soviet garrisons and to grant air bases.

On June 15, 1940, Russia demanded immediate formation of a "friendly government" and on the same day the Red Army marched in. Within two weeks, 400 mem-

Continued on p. 14

Jack Sharkey is interviewed by Adolphe V. Bernotas

JACK SHARKEY—A "SQUIRE" IN NEW HAMPSHIRE

The manager of the Associated Press office in Concord, the capital of New Hampshire, Adolphe V. Bernotas, a Lithuanian himself, made a trip to visit another Lithuanian, comfortably settled in Epping, New Hampshire—Jack Sharkey, the world heavyweight champion, 1932-1933, and wrote a goodly article about the visit, published in the Nashua (N. H.) Telegraph, and, probably, in other American papers across the country.

Bernotas writes: "About 10 years ago the postmaster of the

Epping Post Office removed President Lyndon Johnson's photograph and replaced it with two autographed pictures of Sharkey, regarded by the townspeople as the 'Squire of Epping'."

Neither Tommy Laughran who stopped Sharkey in 1933 in his effort to regain the world title lost to Primo Carnera, nor Joe Louis stopping Sharkey in the Yankee Stadium Aug. 18, 1936, knew Sharkey's real Lithuanian name—Joseph Paul Žukauskas (written then as Cukoshay). Even his wife Dorothy,

who died four years ago, became cognizant of the real name only when the intentions of their marriage were published in their parish.

"Of course, Jack Sharkey has been my legal name for years," Jack told Bernotas, who delighted him with the knowledge of his ethnic background and the language of his birth. Sharkey was born 75 years ago in Binghamton, N. Y., where his parents had settled after leaving Lithuania at the turn of the century.

Bernotas writes: "Sharkey is fiercely proud of his heritage, pointing out that besides himself other Lithuanian Americans have contributed to American sports like Eddie Waitkus, Dick Butkus, Johnny Unitas and 'that hell of a tennis player Vitas Gerulaitis'."

When Sharkey was trying to become a fighter in Boston around the 1920s he was told the name Žukauskas will never do. So he borrowed the first name of Jack Dempsey and the last name of Sailor Tom Sharkey, boxers he admired. "Boston was all Irish then and nobody knew the difference," Sharkey stated.

Now, Sharkey spends most of his time fishing, hunting or taking cross country trips. He is an authority on hunting and fishing in New England. For instance, he can tell where to fish on the upper Androscoggin river, and what flies, which he designs himself, work best.

A great-grandfather eight times, Sharkey says that only one Sharkey, Jack Sharkey III, dabbled seriously in athletics, playing scholarship football at the University of Maryland.

He said he began visiting Epping to train and recuperate from bouts as early as 1924. His wife "was born right here in this house." He moved into it permanently in 1952.

Recovering from a recent prostate operation, he had to forego his daily three-mile jog. He gave up appearing at sportsmen's show

Senator Bob Dole Urges President Carter for Stronger Efforts to Release V. Petkus

President Jimmy Carter
The White House
1600 Pennsylvania Avenue
Washington, D. C. 20500

Dear Mr. President:

According to accounts the State Department is involved in efforts to secure the release of two recently convicted Soviet Helsinki Monitoring Group members, Anatoly Shcharansky and Alexander Ginzburg. I commend and support such efforts.

I am quite concerned, however, by the absence of any mention of Viktoras Petkus, a member of the Lithuanian Helsinki Monitoring Group who was sentenced on the same day as Shcharansky and Ginzburg to an even harsher sentence. I would like to point out further that the events of last week were preceded by a whole series of trials that began in June 1977 when Ukrainian Helsinki Monitoring Group members Mykola Rudenko and Oleksa Tykhy were sentenced to long terms for their human rights activities. These trials were followed by others in the non-Russian Soviet republics where the Soviet Union has been forcibly working to destroy the ethnic consciousness and sense of nationhood of the population. At present four Helsinki Group members and a close associate are awaiting trial.

Obviously, American efforts on behalf of human rights must not be selective. If we work for the release of Mr. Petkus, who worked just as hard and was punished more severely. Those that are already serving sentences or awaiting trial do not deserve to be ignored. I urge you to instruct the State Department to include Mr. Petkus and others in their efforts on behalf of human rights activists. I also feel a public statement from you expressing concern for Mr. Petkus and his colleagues from Ukraine, Georgia and Armenia who are already serving labor camp sentences would encourage the world press to deal with the human rights issue in an even more comprehensive way.

Sincerely yours,
Bob Dole
United States Senate

some time ago, because they "have become too commercialized."

"It's nice to be remembered," Sharkey stated at the end of his interview to Bernotas, "and hell to be forgotten. Actually, I'm pretty well fortified. Across the street is a funeral home, the church isn't far away and over there is the cemetery."

Vyt. Širvydas

Bernotas over the phone informed me that a good part of the interview was in Lithuanian which Sharkey speaks quite well. He is a subscriber of our journal Vytis.

Vienybė, 1978 m. liepos 21 d.

Captive Nations Week, 1978

By the President of the United States of America

A Proclamation

By a joint resolution approved July 17, 1959 (73 Stat. 212), the Eighty-Sixth Congress authorized and requested the President to proclaim the third week of July in each year as Captive Nations Week.

For more than two hundred years our Nation has sustained the belief that national independence, liberty and justice are the fundamental rights of all people. Today we reaffirm our commitment to these principles. In particular, we pay tribute to those individuals and groups who demonstrate their attachment to these principles in their own country and throughout the world.

NOW, THEREFORE, I, JIMMY CARTER, President of the United States of America, do hereby designate the week beginning July 16, 1978, as Captive Nations Week.

I invite the people of the United States to observe this week with appropriate ceremonies and activities and to renew their dedication to the cause of all people who seek freedom, independence, and basic human rights.

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand this eleventh day of July, in the year of our Lord nineteen hundred seventy-eight, and of the Independence of the United States of America the two hundred and third.

Jimmy Carter

Do you want to see America?

BY AREJAS VITKAUSKAS

When I first heard the word, AMERICA was only something "very far from here."

"Far" meant beyond the fields of rye and over the forest where we picked berries.

The sunset usually was there.

"So you want to see America?" was a game for children. Grandpa took my neck, under the ears, between his rough palms, and suddenly lifted me up with my face toward the fields and forest.

"A nori pamatyt Amerika?"—"Do you want to see America?" he asked me then in Lithuanian. Many times I "saw America" in such a way.

Later, from grandma's tales, I realized America was a very, very distant land. To reach, one must go by ship and ships usually sank. One who went to America was considered almost lost.

Yet when grandpa told me at times about our big flat earth, I often wanted to go someday beyond the far horizon, to see the edge. To inquire too much about the edge was sinful; grandpa usually put a stop to that and made the sign of the cross on his mouth.

Then, one bright morning, America came to me, in our little Lithuanian village.

Aunt Amelia and I were walking barefoot to church on the cool black velvet soil of the path along the road. The dew from the grass punished our ankles gently; skylarks filled our hearts with joy, and the rye fields took all of our eyes.

In her left hand Aunt Amelia had a brass-edged prayer book with a few sprigs of green rye tucked beneath its cover. I, too, carried a prayer book and a huge red dahlia that had peeked curiously into our window that morning from Aunt Amelia's little garden in front of our straw-roofed log house.

Aunt Amelia was the youngest of my aunts, and unmarried. A healthy peasant, she blossomed as a rose. Living with her parents, she helped them take care of us, her nieces and nephews. Her self-appointed duty it was to make Christians out of us, loose village folks, teaching everything that lead to first communion. Then we were free again to sin in the big world.

In our right hands we carried our precious shoes, worn only in church. Before reaching the churchyard, we always sat on the edge of the green ditch and wrapped pieces of white linen cloth around our feet and tried to feel at home in these queer leather devices.

Usually they were made "ant zakazo"—on order. Aunt's shoes were no different from mine, except in size. Both had the same expandable rubber cloth in the sides, which helped dip-in water on the road when it rained.

My first shoes I got during the period of my official acceptance into Christianity. Before that, I was

Vienybė, 1978 m. liepos 21 d.

next to wear my older brother's footwear.

Aunt Amelia's shoes had been ordered when, for the first time in her life, she had earned money enough combing flax for her neighbors and selling berries which came to the forest by God's grace only.

While Heaven smiled on us that Sunday morning, the little smiles from the wayside in the rye fields warmed our morning joy—the gentle Lithuanian camomiles, looking at us from every stretch we passed.

Then, suddenly, on the path separating two rye fields came a man, without company, barefoot as we. But his derby was a sight queer to my eyes. Such a structure I had not seen before. No one in all our country wore such a hat.

His neck was fenced with a white stiffness. No one I knew wore anything like this except, of course, the priests. But they were not our kind.

Stepping over the ditch, he silently joined the solemn but joyous march of churchgoers. Walking a few steps behind him, I saw deeply chafed heels, from working in the fields, rain or shine. Had he once, like Aunt Amelia, dripped tallow from homemade fat-candles into those cracks at night?

Instead of a prayer book, he carried a few camomiles in one hand; in the other some kind of shoes.

"He's an American!" murmured my aunt. "Look at his hands! He has worked in a coal mine . . ."

People passing in carriages, mostly converted from everyday work vehicles by covering the

straw with colorful heavy home-made spreads, turned to look at him. "Amerikonas!"

The man paid no attention.

"See, he knows his position well!" whispered Aunt Amelia. "He is the envy of the whole country and the secret admiration of the well-to-do peasants' daughters. You see."

America! An American! Already I was dreaming of that land where one made his fortune in so short a time, where the springs in the mountains ran gold.

America! Where people ate oranges. Had he eaten them? What did they look like? Taste like? "Do you want to see America?"

A knife! Did he have a knife in his pocket—one with a pearl handle—or was it brown with white streaks?

He had to have been on a ship. Did it have big sails—white sails?

Aunt Amelia's voice broke in "Just think. Not many years ago—maybe 15—he was a watcher of herds here in our village. Now he has brought money enough from America to have land of his own!

As we sat at the churchyard's stone wall to put on our shoes, my first American did likewise. And it was then I saw tucked away in his pocket a prayer book, that book for the litany of all saints.

— The above story was printed in The Jersey Journal on May 27, 1978.

The American Lithuanian Scene

Editors of American papers, when a news item, or article, fail to fill out some space, use a "filler," generally supplied by some outside agencies. Lithuanian items, apparently, are not strange to these agencies, since the Nashua Telegraph of New Hampshire, having space left after its syndicated Dear Abby column, put this filler in its July 5 issue:

"The Lithuanian statesman and scholar Jonas Basanavicius, born in 1851 in the province of Suwalki, practiced as physician in Bulgaria for several years. He is known as the 'Patriarch of the Lithuanian

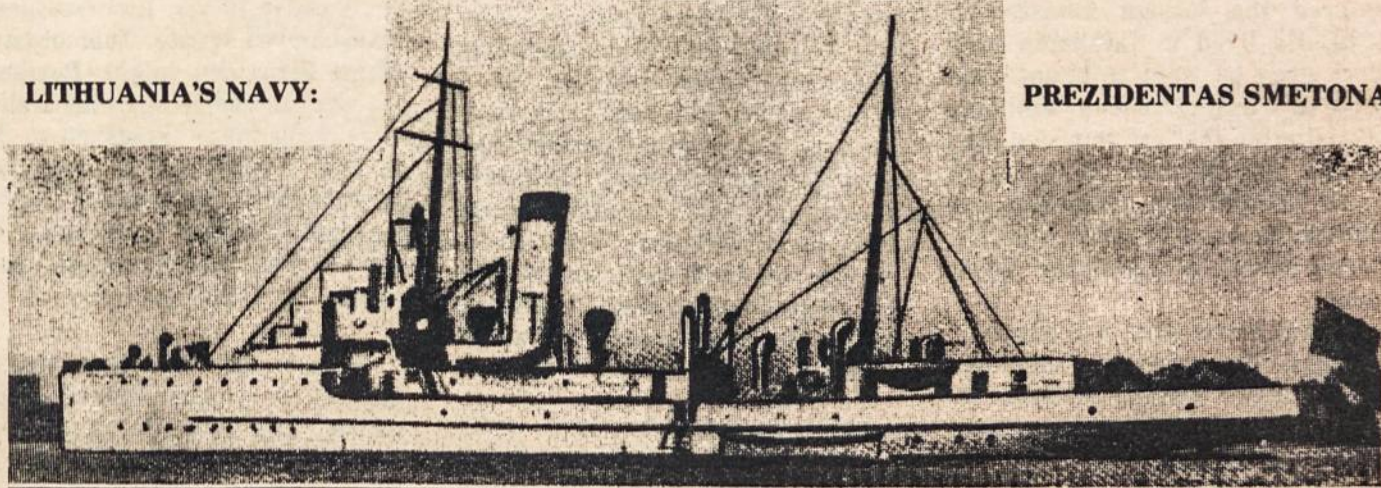
Renaissance."

Browsing among my files, I found a clipping from the New York Daily News of unknown date in the 1940's with a picture of a ship and this story:

"Seldom do you see a country's entire navy in one photo. You're seeing one now, courtesy of the Daily News' files cleaner outer. This is the Prezidentas Smetona, which was all the navy Lithuania had. She boasted two three-inch guns, and a beam almost wide enough to carry her name across the stern.

V. Š.

LITHUANIA'S NAVY:

PREZIDENTAS SMETONA

FUNDAMENTAL ADULT EDUCATION

ENGLISH FOR ADULTS

The Forest Hills Adult Education System will offer summer courses in Fundamental Adult Education and Basic Education. The Fundamental Adult Education classes will be designed for students who have a need to learn English as a Second Language. Students will be placed according to their needs and abilities. The Basic Education class will stress Reading, Writing and Mathematics.

Classes will meet twice a week, Mondays and Wednesdays for seven weeks beginning July 10th. Registration is open now at the High School, 67-09 110th Street from 7:15 to 9:30 p. m. week-nights. Call 263-8066 for more information and a brochure with a mail-in registration form.

The Second Baltic American Heritage Festival will be held on Saturday, September 23, 1978, at the Garden State Arts Center. Come and join your Estonian, Latvian and Lithuanian friends in a day-long celebration of their rich cultural heritage.

An evening program at 5:00 P. M. will present the best in Baltic entertainment. The festivities begin at 1:00 P. M. with a plaza program featuring our youth in song, dance and gymnastics. See colorful native costumes and an exhibit of folk and modern art. Refreshments including American favorites and tasty Baltic specialties will be available all day.

NEW FACES For Television
Commercials & Fashion Programs
Apply Daily 3-7 p. m.

AUDITIONS NEW YORK
225 West 57th Street 4th Floor
New York, N. Y.

AUDITIONS FOR NEWCOMERS
in TV, Fashion & Commercials
Apply 3-7 p. m. Daily

AUDITIONS NEW YORK
225 West 57th Street 4th Floor
New York, N. Y.

Brooklyn, N. Y., East 15 St. Detached, Modern, A-1 condition, all Maytag appliances, air conditioned—220 V. Dead End Street, 2 car private driveway, 1 fare zone, 3 bed rooms, 1 full plus 2 half baths—\$44,900. Telephone: 859-7307 or 475-8180.

BUVUSIOS VALSTYBĖS BUVUSI AMBASADA: DABARTINĖ TRAGEDIJA!

Tokia antraštė Washington Post redakcijos narys John Sherwood stambiomis raidėmis rašo to laikraščio liepos 5 laidoje, kurią Vienybei atsiuntė mūsų korespondentas iš Washingtono. Tekstą, laisvai išvertė Jonas Valaitis. Seka rašiny:

Nėra sekretorių telefonui atsakyti, nėra liokajų durims atidaryti, nėra virtuvėje virėjų, nėra tarnaičių, garaže nėra šoferių. Senoji pilis tamsi ir tuščia: perkaršta vasara, peršalta žiema.

Pirmam aukšte, už klasikinių geležinių grotų lango dirba senstantis liūdnų akių žmogus be valstybės. Jis yra džentelmenas, jam vaidenasi praeitis, bet jis vistiek susirūpinęs, realistiškai kalbant, reikalais, kurie jo neturėtų liesti. Maža telefoninių šaukimų, dar mažiau lankytojų.

Jis avi juodais batais ir juodomis gerai sudėviomis kelnėmis. Tik konservatyvus dryžuotas kaklaraištis suteikia šiek tiek pūslės— spalvos jo krakmolintiems baltiems marškiniams, kurių kalnieriukas ir mankietai visada gražiai susegioti. Diplomatas be portfelio, jis yra Senojo Pasaulio dalis, jis atlieka darbą tyliai dėstydamas popierius, kuriuos siuntinėja kaip literatūrą apie valstybę, kuri daugiau neegzistuoja, betgi ji jo širdyje gyva.

Jo žmona, gluodniai sušukuotais pakaušio link plaukais tėra vieningas kitas asmuo, gyvenęs ir dirbęs penkių aukštų 24-iose kambariuose 16-ojo gatvėje.

Ponia Ona Bačkienė ruošia kuklų užkandį virtuvėje, už kurios lango

peraugęs sodelis; jiedu vienuodu tyliai užkandžiaus virtuvėje, ne prie didelio, formalus stalo gražiam bankietų kambaryje vienu aukštu virš virtuvės. Jinai smulki, nedidukė moteris, vaikščioja rankas prisispaudusi prie krūtinės.

Jiems—dabar tik laiko klausimas. Jų kantrybė, diplomatiškas laukimo lošimas tęsiasi beveik 40 metų, ir galbūt tuoj baigsis. Jų viltys greit blanksta, drauge su jų ištekliais ir metais. Betgi, nežiūrint kiek jie pergyveno asmeniškų tragedijų, jie drauge gražiai paseno ir jie sutinka su likimu, pergyvena, kad jie savo šeimų daugiau nebeamatys. "Sunku, labai sunku," sako dr. Stasys A. Bačkis, 72 m. amžiaus, Charge d'affaires buvusios Lietuvos valstybės buvusioje ambasadoje, esančioje 2622 16th St., North West. "Aš žiūriu į 17,000 kevirtainių pėdų plotą, kurį mes čia turime, kaip į paskutinę Lietuvos žemelę. Tai didžiausias žemės plotas, kiek pasaulyje mūsų mylimos nepriklausomos tėvynės beliko. (Senosios Lietuvos diplomatinės tarnybos likučių dar tebėra, tai—apartmentinis butas Romoje ir mažutė atstovybės patalpa Londone). "Mes gyvename labai kukliai. Ištekliai baigia išsekti. Aš senstu, ir nėra kas mane pakeis."

Lietuvos fondai Jungtinių Valstijų užšaldyti, po to, kai Lietuvą užėmė Rusai, ir administruojami Iždo departamento, atleidžiant iš Federalinio Rezervo New Yorke, leistini naudoti tik kiek būtiniausiai jų reikia. Spėliojama, kad ištekliai įstaigoms išlaikyti belikę tik pratęsti vos keletui metų, tai geriausiu atveju.

Jungtinių Valstijų vyriausybė ir ir Vakarų valstybės 1940 m. Lietuvos, Estijos ir Latvijos Sovietų užėmimo formaliai niekad nepripažino, bet pripažįsta bet ką pripažintą diplomatinei tarnybai, ką teisėtos valdžios prieš rusams jų šalis užimant teisėtai buvo paskyrusios.

Estija turi diplomatinę įstaigą New Yorke, Latvija turi pasiuntinybę Washingtono, bet jos ne tokios, kaip Ambasados rūšies Lietuvos pasiuntinybė, kurioje yra ir patalpos gyventi ir Charge d'affaires raštinė. (Valdžios pareigūnas, kuris eina Ambasadoriaus pareigas, jam nesant, arba kur yra įgaliotas eiti Ambasadoriaus pareigas. Vienybės Red.)

"Tai tragiška pasaka," pasakė State departamento pareigūnas, žinąs Baltijos valstybių padėtį. "Mes nagrinėjame šį klausimą ir taikome taisyklę, kad diplomatas turi būti paskirtas ir atsiųstas iš tos valstybės, kuriai jis atstovauja. Tuo atveju yra problema: Kadangi Lietuvos Pasiuntinybė nėra kvalifikuota elgtis kaip vyriausybė egzilyje ir kaip valstybė, kuri kaip tokia neegzistuoja, kaip ji begali paskirti diplomatinę reprezentaciją? Kiekvienu atveju, dauguma likusiųjų senosios Lietuvos diplomatinės tarnybos narių jau yra 70-80 metų amžiaus, ir kai jie pasitrauks, taigi, tikrumoje neliks nė mažutės Lietuvos atstovybės.

Mažosios atstovybės kitos raštinės tebeveikia: New Yorke, Chicagoje, Los Angeles ir Toronto, dau-

gumoje aptarnauti daugiau milijono lietuvių kilmės amerikiečių, juos aprūpinant istorine literatūra apie jų prosenių valstybę.

Dr. Bačkio įstaiga pilna knygų ir nuotraukų, ir labai svarbių, ką galbūt rusai, Lietuvos valdytojai būtų sudeginę. Tamsiame koridoriuje už jo raštinės pakabintas didelis jo tėvynės žemėlapis; rodydamas savo gimtąją vietovę Joniškį prie Mūšos upės, jis šypsosi. Jis ten nebuvo per 40 metų ir jau negalės sugrįžti. Tas faktas jį dar daugiau nuliūdina.

"Turiu dar tén brolių," jis sako. "Manau, kad jis dar tebėra gyvas. Aš bent turiu vilties, kad tebėra gyvas. Tikrumoje, nežinau. Jis jau turėtų būti 80 metų. Vėliausiai iš jo girdėjau 1976 m. Mano kitas brolis mirė Sibire". Ponia Bačkienė pridūrė: "Viena mano seselė taip pat buvo išsiųsta į Sibirą, bet dar tebėra gyvi brolis ir kita sesuo. Mano namai, gimimo vietovė, dabar yra Sovietinis kultūrinis centras."

Aprodydamas aptamsintą namą, dr. Bačkis atkreipė dėmesį į įvairių lietuvišką apstatymą ir dekoracijas, kas pagelbsti išlaikyti šalies dvasią gyva—tai patiesalas, tai staltiesė, gražiai įrėminta Aušros Vartų Madonna, rožinis, reti Velykiniai margučiai, Lietuvos herbas Vytis, kabas virš išskaptuotos medinės mantijos—skraistės arti Lietuvos vėliavos—geltonos, žalios ir raudonos spalvų.

Dr. Bačkis paėjo iki iš medžio išdrožinės Kristaus mūkelės, kabančios ant sienos niūriame kampe. Vos beįmatoma, nes langai uždengti—tikslu neįleisti vasaros karščių.

Pasiuntinybės namai statyti 1920 m. Juos statydinosi Washingtono socialiniame gyvenime veikli Mrs. John Henderson, (kuri gyveno netoliese toje pačioje gatvėje) "pilyje"—be jokių vėsinimo įrengimų. Žiemą vaikščioja apsitempę megstiniais, šildymo išlaidoms taupyti.

Pasiuntinys užžiebė švieselę sienoje, ir kai vizituojantysis jau viską apžiūrėjo, švieselę užgesino. Jis tai pakartojo daug kartų, kol namuose turas—namo aprodymas reporteriui vyko.

Ponia Bačkienė ypatingai pabrėžtinai džiaugėsi vitrinėje saugomais (Avietinaitės iš Lietuvos atvežtomis. Vienybės Red.)—lietuviškais tautiniais drabužiais 20-čia aprengtų lėlių, vaizduojančių kupiškėnų vedybinę puotą. Lėlės buvo išstatytos New Yorke pasaulinėje parodoje 1939-aisiais metais. Dabar jos antram aukšte užpakaliniame tamsiame kambaryje apvilktos nuo dulkių apsaugoti plastikiniais apvilklais.

Maža puotų bevyksta čia, išskyrus Vasario 16-ąją, Lietuvos nepriklausomybės šventę. Tuomet pateikiama lietuviškų valgių. Bet bufetas ribotas, vaišino egg rolls and hot dogs in blankets—kiaušinio su daržovėmis vyniotiniais ir dešrelėmis apvyniotomis lašinukais. Vaišino senajam bankieto kambaryje. Bet nebuvo šventinės nuotaikos, linkmybės, nei šokių, nei tostų.

Skausmingais liūdesiais išrėžyti daktaro ir ponios Bačkių veidai, galbūt, kad Lietuvos istorija yra ypatingai liūdna. Valstybė įsteigta 1251 metais, Lietuvos kunigaikšti-

ja, prie Baltijos jūros buvo Rusų valdoma nuo 1795 iki 1915 metų, vėliau Lietuva atiteko Vokiečių okupacijai. Nukankinta tauta, pagaliau, 1918 metais, pasiekė atstatyti nepriklausomybę, kuri tęsėsi vos 20 metų.

Lietuva buvo priimta į Tautų Sąjungą 1921 m., ir įsisteigė savo Ambasadą Washingtono, nupirkdama Hendersonų pilį 1923 m. 1926 m.

Lietuva su Tarybų S-ga pasirašė nepuolimo sutartį Maskvoje, bet 1939 m. buvo susitarta, paruošta taip vadinama, "savitarpinės pagalbos" sutartis, pagal kurią Lietuva buvo priversta įsileisti Sovietų garisonus ir rusams duoti oro laivynui Lietuvoje bazes.

1940 m. birželio 15 rusai pareikalavo tuoj sudaryti jiems "palankią vyriausybę"; tą pačią dieną Raudonoji armija įžygiavo į Lietuvą. Per dvi savaites 400 Lietuvos inteligentijos išdeportuota į Sibirą. Per šią okupaciją Lietuva neteko 45,000 žmonių.

Dar daugiau nukentėjo sekanti mėnesį, kai Lietuvą vokiečiai užėmė. Vokiečiai stengėsi išžudyti beveik visus Lietuvos žydus. Apsupta šalis ir vėl pateko į Sovietų kontrolę 1944 m. liepos mėn., ir kaimai ir miestai kentė. Buvo viskas naikinama, vyko baisios žudynės.

Per 1945-46-uosius metus 145,000 lietuvių buvo išsiųsta į Sibirą, šimtai tūkstančių jaunų lietuvių slapstėsi miškuose. Tūkstančiai jų iš Lietuvos išbėgiojo, Lietuvoje daug kur buvo ginkluotų susirėmimų tarp partizanų ir Sovietų karo ir slaptosios policijos.

Dr. Bačkis gimė 1906 m., diplomatinę tarnybą pradėjo 1930 metais. Jis Lietuvoje gyveno iki 1935 m., po to išvyko į Prancūziją. Į Washingtoną atvyko, kaip ambasados pareigūnas, kai mirė paskutinis ministras (pulk. Povilas Žadeikis Vien. Red.) 1957 m. ir Charge d'affaires tapo kai Juozas Kajeckas 1977 m. sausio mėn. pasitraukė iš pareigų. Dabar pats dr. Bačkis norėtų išeiti į pensiją.

"Nežinau, kas atsitiks," jis sako, traukydamas pečius ir stipriai trindamas rankas. "Nėra kas perims pareigas.

Labai sunku. Labai sunki padėtis."

Paskaite šį rašinį angliškai Washington Post dienraštyje susirūpino mūsų diplomatai, konsulai, veiksniai, lietuviams užjaučiantieji ir norintieji pagelbėti diplomatai, valstybių santvarkos specialistai, taip pat ir Jungtinių Valstijų Valstybės departamentas. Visi dabar ieško išeities.

Vienybės, 1978 m. liepos 21 d.

DR. S. BACKIS

Continued from p. 11

bers of Lithuania's intelligentsia were deported to Siberia. During this brief occupation the country suffered a loss of 45,000 people, and was to suffer even more turmoil at the hands of the Germans, who marched in the following month and proceeded to execute almost all Lithuania's Jews. The beleaguered country fell under Soviet control again in July of 1944 and villages and cities suffered widespread devastation and massacres.

In Lithuania, during 1945-46, some 145,000 natives were shipped off to Siberia and hundreds of thousands of young Lithuanians took refuge in the forests. Thousands of them fled the country and there were many armed clashes between the partisans and the Soviet military and secret police.

Dr. Bačkis was born in 1906 and entered the foreign ministry in 1930. He lived in Lithuania until 1935 when he went to France. He came to Washington as an embassy official after the last minister died in 1957 and became Charge d'affaires after Joseph Kajeckas retired in January of 1977. Now Dr. Bačkis himself is hoping for retirement.

"I don't know what will happen," he says, shrugging his shoulders and anxiously rubbing his hands together. "There is no one to take over. It is very difficult. It is a very difficult situation."

LIETUVIAI AMERIKOJE IR PASAULYJE

VLIKo pastangos apginti V. Petkų

Tarybų S-goj liepos 10 prasidėjo žydų ir lietuvių disidentų teismai: Anatoli Sčaranski buvo teisiamas Maskvoj; Solženicyno Fondo kalinių šeimom šelpti reikalų vedėjo Aleksandro Ginzburgo—Kalugoj, lietuvių—Helsinkio susitarimų vykdymui sekti nario Viktoro Petkaus—Vilniuje.

Ginzburgas nuteistas 8 metams, Viktoras Petkus—10 metų griežto režimo darbo stovyklos ir 5 metus ištėrimo, Sčaranskis—13 metų.

JAV spaudos didžioji dalis mini tik Sčaranskį ir Ginzburgo teismus, bet liepos 13 New Yorko radijo ir televizijoje ir liepos 14 New York Times ir New York Post pranešė ir apie V. Petkaus nuteisimą.

Viktoras Petkus

Petkus, 49 amžiaus, 1947 m., buvo nuteistas kalėti dešimtį metų

WORCESTERIO LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS ATŽYMĖJO 75 METŲ ĮSIKURIMO SUKAKTĮ

Worcesterio Lietuvių Piliečių Klubas šiais metais atžymėjo savo 75 metų sukaktį. Per visą šį pusmetį bus ruošiami įvairūs renginiai.

Jau pirmas įvyko. Tai buvo bankietas, įvykęs birželio 17 dieną. Bankietas buvo labai sėkmingas. Klubui vadovauja inžinierius Edvardas Tamulevičius—pirmininkas; Jonas Kasperas—43 metai kaip išdininkas; Al. Zenkus—sekret.; Leo Bankietas; finansų sekret. A. Tamulevičius; M. Bankietas ir kiti. Kitas didelis klubo renginys įvyks rugpjūčio 6 dieną. Klubas abejose salėse ir aikštėje. Tai bus piknikas, muzika, dainos. Sokioms gros Levandowskio orkestras.

Lietuvių Piliečių Klubas parengiamams gelbsti Lietuvių Moterų Piliečių Klubas. Gabios šeimininkės Aldona Valatkiūtė, Simakauskienė ir Marijona Noreikiūtė Lapinskienė.

Naujas pirmininkas Edvardas Tamulevičius dar tik antrus metus vadovauja klubui, tačiau didelę pažangą padarė, pakeldamas klubą finansiskai ir morališkai.

Tėvų dieną buvo pagerbtas žymus veikėjas, organizacijų ir parapijų tvėrėjas, 96 metų amžiaus Juozas Glavickas. Jis yra ilgametis SLA 57 kuopos narys. Šiuo metu gyvena Matulaičio senelių namuose. Glavickai išauklėjo gražią šei-

priverčiamųjų darbų stovykloje. Po 6 metų paleistas. 1957 m. vėl suimtas, nuteistas šešeriems metams. Vėliausiai metus kalėti be teismo.

Ryšium su Viktoro Petkaus teismu, Vyriausias Lietuvai Išlaisvinti Komitetas pasiuntė JAV prezidentui Carter telegramą:

„Jūs pasmerkėte disidentų teismus Sovietų Sąjungoje. Gėrėdamiesi šiuo Jūsų žygiu ir jį remdami, mes taip pat tikime, kad Jūs savo žodžius paremsite diplomatiniais, politiniais ir ūkiniais veiksmais. Mes ypač norim atkreipti Jūsų dėmesį į Viktorą Petkų, Lietuvos Helsinkio grupės narį, kurio teismas dabar vyksta lygiagrečiai su Sčaranskio ir Ginzburgo teismais.

Petkus jau praleido 12 metų sovietų lageriuose. Jo vienintelis nusikaltimas yra jo nuolatinis reikalavimas, kad lietuviams būtų leista naudotis pagrindinėmis žmogaus teisėmis. Jo areštas ir teismas yra daugiau negu sauvališkas veiksmas nukreiptas prieš vieną žmogų. Tai būdingas okupanto, Sovietų Sąjungos, išpuolis prieš okupuotą tautą, Lietuvą, kurios neteisėtą įjungimą į Sovietų Sąjungą Amerikos valdžia atsisako pripažinti. Todėl mes raginame Jus pakelti balsą ir Viktorui Petkui apginti.”

Panašaus turinio telegramos buvo pasiųstos Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių Komisijos pirmininkui ir tos komisijos JAV atstovui Genevoje, Šveicarijoje.

mą. Vyriausia Antonio Wackell Vaskelvičienė yra poetė-rašytoja. Ji rašė daug Moterų Dirvoje, Vytėje ir kitur.

Julia—daktaro Karpavičiaus žmona Marta, J. Phillips, sūnus Mikas ir Juozas—Worcesterio policininkas. Tėvelio 96 metų gimtadienio bankietas įvyko Charles restorane, Millbury gatvėje.

Noriu padėkoti SLA viceprezidentui Aleksandrui Chaplikui už mūsų aplankymą, po nelaimingo įvykio—gaisro. Didelis ačiū!

J. Krasinskas

Lietuvių Skautijos VI Tautinė stovykla įvyks rugpjūčio 13-26 dienomis. Treasure Valley Scouts Reservation, Pleasantdale Rd., Paxton, Mass., apie 13 mylių į šiaurės vakarus nuo Worcesterio. Stovyklą bei pastovyklų viršininkai bus Lilė Milukienė, Irena Kerelienė, Sigitas Miknaitis ir Alfonsas Samušis. Stovyklos mokestis 105 dol. už dvi savaites ir 55 dol. už savaitę. Reikia įmokėti \$20. Stovyklautojus registruoja Algis Glodas, 15 Ayrshire Rd., Worcester, Mass.

Vincas Natkevičius, Vasario 16 gimnazijos direktorius Vokietijoje, buvo atvykęs į Jungtines Amerikos Valstybes pas savo giminačius. Į Vokietiją grįžo liepos 13.

Susitikimas su Simu Kudirka Cleveland the City Club patalpose. Iš k. į deš.: G. Kudukienė, A. Rukšėnas, Simas Kudirka, R. Kudukis, I. Bublėnė, L. Johansonas, L. Klimaitė ir D. Kezienė.

Cleveland, Ohio.—pasitinka klub. kun. G. Kijauską s. j., kurio garbei buvo suruoštas minėjimas. V. Bacevičiaus nuotraukos

RADIJO PIKNIKAS BROCKTONE RUGP. 13

Seniausia lietuvių radijo programa Naujojoje Anglijoje, įžengdama į 45 metus, rengia savo metinį linksmą pikniką, sekmadienį, rugpjūčio August 13 gražiam lietuvių Ramuvos Parke, 71 Claremont Ave., Brockton-Montello, Mass.

Programoje dalyvaus: Bostono Lietuvių Etnografinis Ansambelis, vadovaujamas Gitos Kupčinskienės, taipgi Bostono Lietuvių Tautinių Sokių Sambūris, vadovaujamas Onos, Gedemino ir Lilijos Ivaškų. Bus ir metinis, tradicinis gražuolės Miss Lithuania of N. E. rinkimas. Vyks šokių varžybos prie smagios Mickey Haberek Trio su dovanomis laimėtojams nuo Larry di Cara, Bostono miesto Tarybos pirmininko ir kandidato į Mass. Valstijos išdininko postą. Bus ir išlaimėjimų ir nuo įžangos dovanų, taipgi skaniausių lietuviškų piknikinių valgių ir įvairių gėrimų.

Komitete gražuolei ir geriausiems šokėjams išrinkti dalyvaus Ona Ivaškie, Laima Kontautienė, Mykolas Drunga, Povilas Jančiauskas—Lietuvių B-nės Naujosios Anglijos Apygardos pirmininkas ir Juozas Rentelis—Brocktono ir apylinkės Lietuvių B-nės Pirmininkas.

Puikios laimėjimo dovanos: \$300; Importuotas gintarinis žiedas; kecionė oru į Bostono į New Yorką ir atgal, ir kitos vertingos dovanos. Bus taipgi įžangos bilietėlių dovanos.

Busas nuo So. Bostono Lietuvių Piliečių Klubas išvažiuos 1:30 val. p. p. Buso kaina \$3.50. Įžanga į pikniką suaugusiems \$2.00, vaikams 75 c. Busą išleis Antanas Andriulionis.

Susitarkite su draugais, giminėmis ir pažįstamais susitikti šiame linksmame piknike rugpjūčio August 13, Ramuvos parke Brocktone. Visus kviečia

Steponas ir Valentina Minkai

Adv. Antanas Novasitis, iš Philadelphia, Pa. JAV LB krašto valdybos vicepirmininkas ir LB teisinis patarėjas Pennsylvania sostinėje Harrisburg įvykusiame suvažiavime buvo išrinktas Pennsylvania, republikonų tautinių grupių federacijos pirmininku. A. Novasitis įeina į Pennsylvania republikonų partijos tarybą, kur parenkant kandidatus į valdiškas tarnybas, turi sprendžiamąjį balsą.

Vienybė, 1978 m. liepos 21 d.

LIETUVIAI CHICAGOJE

PAVERGTŲ TAUTŲ MINĖJIMAS CHICAGOJE

Pavergtų Tautų minėjimas įvyko liepos 15 d. 4:30 val. p. p. Chicago miesto centre, Daley aikštėje prie rotušės. Dalyvavo įvairių tautų atstovai, išstatydami 15 savo vėliavų. Lietuvių apsirengusių tautiniais drabužiais buvo daugiau negu kitų visų. Latvio T. Zierinš sukurtas tautų "kapinynas," kur prie Kristaus paveikslo, spygliuotų vielų siuetais perpinto, stovėjo 29 kryželiai, su užrašais, patraukė daug dėmesio.

Prie amžinos liepsnelės, atminimui nuo rusų žuvusių patriotų, Pavergtų tautų komiteto pirm. V. Vinksninš ir kun. J. Prunskis padėjo vainiką. V. Vinksninš paaikšino dienos prasmę. Kun. J. Prunskis sukalbėjo invokaciją. Buvo atvykę "Tribune," "Sun-Times," "Chicago Catholic," televizijos fotografai ir filmuotojai. Pavergtų tautų budėjimas prie vėliavų tęsėsi iki 8 v. v.

Liepos 16 d. toje pačioje aikštėje buvo pagrindinė minėjimo programa. Nuo 10 iki 12 v. buvo budėjimas prie vėliavų. 12 val. buvo žmogaus teisių mitingas, prasidėjęs vėliavų žygiavimu, invokacija, kurią sukalbėjo vysk. Konstantinas.

Kalbėtojais buvo pakviesti Lietuvos gen. kons. J. Daužvardienė, gen. Grigorenko ir kiti. Minėjimo pabaigoje maldą sukalbėjo kun. J. Klavinš.

Lietuvių Jaunimo s-gos nariai dalyvavo su savo plakatais, protestuojant V. Petkaus nuteisimą. Lietuvių grupei minėjime vadovavo V. Samoška.

Chicago Istorikų Draugija, surengė paskaitą ir parodą apie moterų vasarinius drabužius 1860–1929 Lincoln galerijoje. Ten pat apžiūrėta Lincoln gimtinės namas ir jo lova, kurioje mirė.

— **Inž. Domas Adomaitis** išrinktas specialaus komiteto pirmininku—pagerbti dail. prof. Adomą Varną besiantinančio jo šimto metų amžiaus sukakties proga. Numatyta suruošti akademiją gruodžio 2 d. Lietuvių Tautiniuose namuose, Chicagoje. Bus atidaryta ir apžvalginė sukaktuvinė kūrybos paroda.

— **Amerikos Lietuvių Tarybos** suvažiavimas įvyks spalio 21 Lietuvių tautiniuose namuose Chicagoj. Suvažiavime bus aptarta 1979 m. šaukiamo lietuvių kongreso reikalai, renkama nauja Altos valdyba.

Jonas Karvelis, daugelio lietuviškų knygų leidėjas, žymus prekybininkas, gyvenęs ir veikęs Chicagoje per 27 metus, išsikėlė gyventi į Floridą.

Tautos Fondo įgaliotinių pasitarime Tautos Fondo Chicago atstovybėn išrinkti: pirm. L. Šmulkštys, vicepirm. prof. B. Vitkus, sekr. A. Rūgytė.

Lietuvių Fondo rudens vajaus pokylis šiemet įvyks spalio 28 naujame Marriot viešbuty, Chicagoj.

Poeto Kazio Bradūno poezijos rečitalis įvyks liepos 21 d. XXV-osios Europos lietuviškųjų studijų savaitės metu Freising, Vakarų, Vokietijoje. Tą pačią dieną ten pat bus ir Vytenio M. Vasyliūno vargonų muzikos koncertas.

Dariaus ir Girėno Amerikos legiono posto 45-rių metų sukakties bankiete, liepos 9 d. Martinique restorane, buvo pagerbtas Amerikos lietuvis karys—Stasys Bendorius, antrajame pasauliniame kare užsitarnavęs aukščiausią pažymėjimą už heroizmą karo lauke—Congressional Medal of Honor.

Dalyvavo daugiau kaip 500 svečių bankiete, kuris prasidėjo vėliavų pakėlimu ir trimito grojimu pionierių, kurie įsteigė žymųjį Dariaus-Girėno postą. Išpūdingiausias bankieto momentas buvo, kai Stasys Bendorius buvo pagerbtas Dariaus-Girėno posto garbės liudijimu kurį įteikė Stasys Rastutis, bankieto komisijos pirmininkas. Bankieto dalyviai atsistojo ir rankų plojimu pagerbė St. Bendorių.

Balta Amerikos legiono garbės kepurė galvą pasipuošęs, Bendorius savo kalboje išreiškė padėką savo ir žmonos Marijonos vardu. Bendorius pasveikino Dariaus ir Girėno postą ir pažymėjo, kad lietuvių Amerikos legiono postas yra vienas žymiausių Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

Česlovas Grincevičius, vienas *Draugo* redaktorių, skaito verstinę poeziją *Poezijos Dienų* programoje Chicagoje. Šalia jo sėdi programos pravedėjas rašyt. ir poetas K. Bradūnas.

Poezijos Dienų verstinės literatūros skaitytojai. Skaito: Jonas Dainauskas.

POEZIJOS DIENOS CHICAGOJE

Jau nepirmi metai Chicagoje gegužės mėnesio pabaigoje vyksta taip vadinamos Poezijos Dienos nusižiūrėjus į Lietuvoje pravedamų Poezijos Pavasarių pavyzdį. Jos buvo pradėtos Teresės ir Jono Bogutų iniciatyva, o dabar jų pravedimu rūpinasi poetas Kazys Bradūnas. Patys Bogutai šiemet savaitę anksčiau bandė patys surengti poezijos programą, tačiau į jų renginį Don Varnas veteranų posto salėje atėjo tik apie pora desėtkų žmonių. Gi Bradūno Poezijos Dienose buvo po pusantro šimto (dvi dienas), kas buvo gerokai mažiau negu ankstesniais metais.

Jaunimo Centro kavinėje gegužės 26 ir 27 d. vyko Poezijos dienos Chicagoje. Pirmoji diena skirta vertimams—lietuvių autorių į kitas kalbas ir kitų tautų poetų į lietuvių kalbą. Pradedant klasinės Graikijos Homeru ir baigiant šių dienų poetais, vertimus ir originalus skaitė kun. V. Rimšelis, J. Dainauskas, M. Eivatė, C. Grincevičius, Liūnė Sutema, K. Bradūnas, D. Markelytė, L. Rimkus.

Klausytojai girdėjo graikų, lotynų, italų, lenkų, rusų, vokiečių, prancūzų, ispanų, latvių, anglų ir lietuvių kalba trumpas poezijos ištraukėles.

Gegužės 27 d. savo poeziją skaitė Vitalija Bogutaitė, Viktoras Dirda ištraukas iš savo eiliuotos dramos pagal klasikinį japonų stilių, sesuo Ona Mikalaitė iš Putnamo, Danguolė Sadūnaitė iš kelių premijuotų knygų "Baltasis Ievos medis." Antrą dalį atliko Antanas Gustaitis

iš Bostono feljetonu apie poeziją ir poetus bei savo kitomis humoro eilėmis.

Kun. Antanas Saulaitis, naujasis Chicago Jaunimo Centro direktorius, atidaro Poezijos dienas.

Inž. Antanas Rudis, buvo išskridęs į El Salvador, Pietų Amerikoje, dalyvauti JAV ambasadoriaus Frank Devine gimimo dienos iškilmėse. Ten susitiko su dr. Vytautu Dambra, vyriausiuoju JAV informacijų centro vedėju.

Kun. Vytas Memėnas, Will-Minooka dekanato dekanas, klebonavęs Sv. Marijos parapijoje, Mokena, Ill., Joliet vyskupo Romeo Blanchette nuo liepos 14 dienos paskirtas šv. Patriko parapijos klebonu, Joliet, Ill.

Vienybė, 1978 m. liepos 21 d.

Per *Poezijos Dienas* buvo parduojama lietuviška literatūra. Nuotraukoje vienas literatūros stalių ir dalis pirkėjų. Visos nuotraukos Ed. Šulaičio

"Draugas" skundžiasi sunkumais, kuriuos pergyvena visa mūsų spauda

Aprašydamas amerikiečių laikraščių su milijoniniais tiražais sunkumus, Draugas pereina į lietuvių laikraščių bėdas, ir apie savo laikraščio sunkumus. Antrašte: "Kai teigiama, kad žinios buvo senos" rašo:

"Pašto išlaidos yra tokios didelės, kad tiesiog nebeįmanoma jų apmokėti. "Draugas" į mėnesį moka 5,000 dol. už laikraščio siuntinėjimą, kas sudarys šiais metais 60,000 dol., o toliau dar numatoma vėl pašto mokesčių pakelti. Kaip tautinių grupių laikraščiai išsilaiko su, palyginti, labai mažu tiražu, amerikiečiai negali išvaizduoti. Be abejo, tų tautinių grupių laikraščių leidėjams tai aišku, nes stengiamasi išlaidas sumažinti ligi minimumo, patys skaitytojai, atsižvelgdami į tokią padėtį, nepagaili aukų.

Bet yra ir kita skaitytojų grupė, kuri mano, kad laikraštis gali išsiversti iš prenumeratų ir stengiasi gauti visus laikraščio patarnavimus nemokamai. Stengiasi, kad visi skelbimai, pranešimai, kad įvairios žinios būtų nemokamai, nes, esą, jų draugija ar klubas dirba visuomeninė, lietuvišką darbą. Tačiau juk ir laikraštis tarnauja tam pačiam lietuviškam reikalui ir be jo visi klubai turėtų užsidaryti. Kai skiriamos sumos įvairiems reikalams, klubai turėtų užsidaryti. Kai skiriamos sumos įvairiems reikalams, klubas turėtų suprasti, kad spauda, kuri tiek daug vietos skiria įvairiems aprašymams, turėtų taip pat nebūti užmiršta. Kai kurie taip ir daro, pelno dalijimo metu neužmiršta ir spaudos, bet yra ir manančių, kad prenumeratos apmokėjimas, ir tai dar neretai pavėluotas, jau įgalina laikraštį leisti ir tas laikraštis jau gali lengvai visiems patarnauti.

Norint išsivijoje, svetimame krašte neužgesti, puoselėti savo tautinę kultūrą, reikia aukos. Be tos dvasinės ar materialinės aukos negali išsiversti nei spauda, nepai-

sant ar ji būtų periodinė ar ne, ypač jei ji išeina kasdien.

☆
Prenumeratos atsisakinėjimo būdų ir pasiteisinimų yra įvairių, bet dažniausia skundžiasi, kad nebepajėgiama skaityti, kad prigeso nuo senatvės akys, nors ir labai gaila skirtis su mėgiama spauda. Tačiau yra ir kitų, kurių akys dar geros, bet nenori matyti lietuviškos veiklos, kurie nori užsiskleisti nuo lietuviško pasaulio ir dažnai tokie teisinasi, kad lietuviškame laikraštyje žinios yra pasenusios.

Tiesa, kad lietuviškas laikraštis taip greit nepateiks žinių, kaip amerikietiškas apie įvykius Izraelyje, Afrikoje, tačiau mums svarbiau, kas atsitiko lietuviškame pasauly. Be lietuviško laikraščio nesužinosi, kas veikiama lietuviškame pasaulyje, kas baigė mokslus, kas sunegalavo, kokie rengiami kultūriniai įvykiai, net nesužinosi, kas mirė. Teko sutikti asmenų, kurie tik po kelerių metų sužinojo, kad mirė toks ar toks...

☆
Suprantama, kad šių žodžių neskaitys tie, kurie iš viso laikraščio neskaito, o tiems, kurie skaito, tie aiškinimai gal ir nebūtų reikalingi. Priekaištų, kad kai kurios žinios senos, gauname ir iš mūsų gerųjų skaitytojų. Bet tenka suprasti, kad lietuviškoji spauda negali apenkti didžiosios spaudos, ji gali įvykius pakomentuoti, ji atranka žinias, kas yra lietuviui įdomu, bet svarbiausia, lietuviškoji spauda duoda lietuviškas žinias ir jos nėra senos. Jos mums lietuviams negali pasenti, nes džiaugsmo ar skausmo momentai nesibaigia su ta diena. Lietuviškoji spauda duoda lietuviškas žinias, mums svarbias ir reikalingas, kaip vietos amerikietiški laikraščiai duoda tik vietos gyventojams naudingų informacijų. Dažnai apie didžiuosius įvykius, teduodami tik trumpučius pranešimus...

Kas Drauge rašoma tinka visai lietuvių spaudai, įimant ir Vienybę.

DĖL PROF. J. KUPRONIO LANKYMO SI LIETUVOJ

Profesorius Jonas Kuprionis, pagarsėjęs miškų bei parkų tvarkytojas birželio vidury išvyko mėnesiui laiko į Lietuvą, kur aukštosiose mokyklose-Universitete ir Žemės ūkio mokyklose Vilniuje ir kituose miestuose skaitys paskaitas apie Amerikos miškus ir parkus.

Profesorius, plačiai pagarsėjęs, pasižymėjęs Louisiana ir Kalifornijoje savo srityje ir visur už puikiai atliktus darbus gavęs žymenų, dabar jau pensininkas, daug laiko skiria ir žurnalizmui. Jis parašo mūsų spaudai ne vien savo specialybės srityje ir bendrai lietuviybės temomis. Neseniai Lietuvos žurnalistų Sąjungos Los Angeles, Cal. buvo išrinktas pirmininku.

Ryšių su Lietuva priešininkai prof. Kuprionio kelione į Lietuvą labai nepatenkinti. Esą, kam toks kilnus lietuvis turįs vykti į savo gimtinę pamokyti Lietuvos gamtos mylėtojus ir studentus—jaunimą apie Amerikos miškininkystę...

Skirčiau leidžiamas laikraštukas Vienybė, 1978 m. liepos 21 d.

Lietuviai Vakaruose rašo:

"Nežinia, kaip Amerikos L. Žurnalistų skyrių valdybos reaguos į tokį J. Kuprionio elgesį ir kaip reaguos visi tie, kurie už jį balsavo."

Nejaugi, būdamas žurnalistu negali savo patyrimais dalintis su savo tautiečiais Lietuvoje? Ar žurnalistų pirmininku tegali būti tik aklas fanatikas, su savo gimtine jokio ryšio neturįs?

Sol. Aldona Stempuzienė-Švedienė ir **pianistas Jonas Švedas** koncertuos St. Petersburg, Fla. lietuviams Lietuvių namuose, trečiadienį, liepos 26 d. Programoje Dvarionio, Kačanausko, Gruodžio, Schumann, Juzeliūno, Villa-Lobos ir Rossini kūriniai.

Koncertą rengia L. S. S. T. Romo Kalantos kuopa.

Cleveland, Ohio, rugsėjo 16-17 įvyks jubiliejinės pabaltiečių sporto žaidynės.

Simas Kudirka Clevelande buvo pakviestas kalbėti City Club nariams. Jo kalba buvo patransliuota per 11 radijo stočių. Kalba ir diskusijos užtruko 1 valandą. Nuotraukoje—Simas autografuoja naują knygą. Kairėje J. Stempuzis ir Kalvaitienė.

V. Bacevičiaus nuotr.

Pavergtųjų tautų savaitės proga Connecticut Gubernatorė Ella Grasso įteikė tautybių komitetui proklamaciją. Iš k. į d. estas—Erichs Sismets; Regina Žuris—lietuaitė; Ara Bramone—latvė; Ella Grasso—gubernatorė; Vilija Bachmuta—latvė ir Boriss Krupa—ukrainas.

Architektui Antanui Varnui iš New Yorko išvykstant nuolatiniame apsigyvenimui į Floridą, lietuviai, inžinieriai jam ir jo žmonai išleistuvas surengė Fifi's restorane Woodhavene.

Los Angeles, Cal.

Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos tradicinis koncertas praėjo sėkmingai.

Buvo labai karšta diena, bet Marshall High mokyklos salėje publikos buvo daug.

Koncertą sveikino gen. Lietuvos garbės konsulas inž. V. Čekanauskas ir LB Vakarų apyg. pirmininkas inž. V. Vidugiris. Parapijos komiteto pirm. Fr. Speecher atidarė renginį. Trumpą ir nuotaikingą žodį pabaigoje tarė klebonas prel. Jonas Kučingis. Programą pravedė Birutė Dabšienė.

Meninę programą atliko svečiai iš Bostono: komp. Juliaus Gaidelio vadovaujamas Bostono vyrų seksetas (Bronius Banaitis, Vytautas Eikinas, Norbertas Lingertaitis, Helmutas Lingertaitis, Ričardas Lizdenis ir Pranas Šimkus), taip pat viešnia iš Toronto, jaunutė solistė, sopranas Anita Pakalniškytė, kuriai akompanavo pianistė Raimonda Apeikytė.

JAV himną pagiedojo Antanas Polikaitis. Lietuvos himną, renginį baigus, sugiedojo visa auditorija.

Vaizdai iš Amerikos lietuvių inžinierių apsilankymo Lietuvoje

Diena Verkiuose, Mokslininkų rūmuose. Priekyje: svečias iš JAV D. Šatas su Lietuvos TSR Mokslų Akademijos viceprezidentu A. Žukausku [dešinėje].

Vilniaus Inžinierių Sąjungos Institute rektorius prof. dr. A. Čyras ir pedagogė iš Chicago L. Germanienė. Tą dieną tautiečiai svečių knygoje įrašė: "Dėkingi už įdomią popietę jūsų institute."

TRUMPAI IŠ LIETUVOS

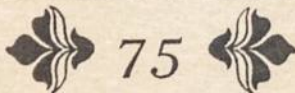
Siauliuose atvėrė duris pirmieji Inžinierių namai. Jie skirti beveik dviem tūkstančiams diplomuotų specialistų, dabar dirbančių šio miesto pramonės, transporto, komunalinio ūkio įmonėse, statybose, projektavimo organizacijose, mokslo įstaigose.

Lietuvos liaudies artistas, prof. Saulius Sondeckis dirigavo Veimaro nacionaliniame teatre (VDR) koncertą, skirtą italų kompozitoriaus A. Vivaldžio gimimo 300-osioms metinėms.

Tarprajoninė liaudies dainininkų, muzikantų, pasakorių ir šokėjų šventė įvyko Jurbarko. Joje dalyvavo dvidešimties rajonų atstovai.

Kauno rajono S. Neries kolūkyje lankosi bruklynietis P. Rasimas, washingtonietė D. Cunningham su sūnum Linu ir chikagietė G. Remeikaitė.

VILNIAUS UNIVERSITETAS

Pro baudžiavas, lažus, scholastikos tamsynę
Švieti lyg švyturys jau amžiai keturi,
O tavo pažangos net smurtas nesumynė, —
Dabar tu deimanto visom šviesom žėri:
Viduramžių rūdis ir burtus nusiplovęs,
Tu Lietuvai kaupi laimėjimų naujoves!

Jau daugeliui kartų savas duris tu vėrei
Nuo prietarų ieškod tikros tiesos čionai:
Neišsibaigiančiam kitiems nešimui gėrio
Čia šviesdavo žvaigždė idėjos ir menai,
Ir neužgesdavo maištingoji šlovė,
Ne karą deginta laužuos auto da fė.

Tau ši diena akis galutinai patrynė,
Todėl skvarbiau žvelgi, plačiau, toliau matai,
Kasdien širdim giliau jauji į gimtinę,
Ir amžių būvio čia rėsti tau pamatai —
Jau liko per ankšti siekimams ir idėjai,
Pabudo galių daug tavy, kai praregėjai!

O Alma Mater, mūsų Universitete,
Klestėk, skleisk atžalas po klasikos sparnais,
Kad šviestų rytdienai, kaip ir ligšiol jos švietė —
Daina, pažinimu, siekimais ir menais!
Jaunimas mūsų kaip Vilnia — gyvybės nervas! —
Tešlovina tave metaforom Minervos!

Tebūnie prakeikta šlovė karų ir kardo,
Tava — išaukštinta: ji spindi išmintim!
Tau lemta bus ilgai — net ir po mūsų vardo,
Jam pasitraukus po kelmiais šaknų rimtin
(Lenktynių finišo pailsus nuo kovos!) —
Pasauliui garsinti: čia vardas — Lietuvos!

Jonas Graičiūnas

VILNIAUS KONTRAFORSAI

Jau vis dažniau ateit sugundo širmos dienos
Prie senamadiškų senamiesčio kiemų,
Kur lyg atlantai ramsto kontraforsai sienas
Barokų, gotikų, viduramžių namų. . .

Europa vėl išgirdo Vilniaus vardą seną
Sarbievijaus eilių tome „Miškų žaismė“...
Neveltui jo kieme kasmet tebeskardena
Nauja „Poezijos pavasarių“ giesmė!

Čia ir Mickevičius „Litwinem jestem!“ tarė
Kolegoms filomatams susirinkime. . .
Vėliau Stanevičia aukštaičių arklį barė,
Kam šis žemaičių lokio baidės arime. . .

Čia Kondratavičius pirmasis mums parašė
Pilėnų didvyrių poemą atminų,
Už ką jį niekino ir šlėktoniai jam grasė,
Kad jis neišsigynė protėvių šaknų!

Čia Daukantas senelį Universitetą
Dar teberamsto it granitinė uola:
Tarp kontraforsų kuklią susiradęs vietą,
Kalnėnus žadina žemaitiška byla. . .

Čia gyvą katedroj regiu Lauryną Stuoką —
Baudžiauninką, pranokusį architektus,
Ir „Milžino paunksmėj“ rūstų Balį Sruogą,
Iš dulkių keliantį istorijos vaizdus;

Sukilėlius — carų sušaudytus, pakartus! —
Kuriuos glėbin priglobė Lukiškio aikštė. . .
Jų niekad nenubluks ant kontraforsų vardas,
Ir mums visad spindės kaip vėliavoj žvaigždė!

Jūs, Vilniaus kontraforsai, ir po kerpėm gražūs,
Apdege per karus, gaisrus laikais rūsčiais,
Kažkuo į čia augintus galiūnus panašūs,
Kur laikė Lietuvos sostapilį pečiais!

Kai neišvengiama skirtis, užgniaužus žadą,
Užbers manas akis sunkia duobės smiltim,
Tuomet į tavo, Vilniau, kontraforsų gretą
Nulemk ir man nors vienu įsiremt petim.

Ir likti taviškiu — tegu ir nemadingu! —
Tarp tų — nepagirtų, smerktų, gintų visų,
Sudegintų laužuos, čia užplaktų ant rinkų! —
Jau nebekruvinų laikų kontraforsu!

Lietuvos televizija parodė naują Lietuvos kino studijos meninį filmą „Mano vaikystės ruduo“ (pagal J. Apučio novelių triptiką „Ak, Teofil!“). Filmą sukurtas Centrinės televizijos užsakymu. Jo režisierius — G. Lukšas, operatorius — J. Tomaševičius, dailininkės — F. Vaitiekūnienė ir I. Vabalienė. Muziką filmui parašė V. Ganelinas.

Akademini operos ir baleto teatras sezoną baigia premjera — R. Wagnerio opera „Skrajojantis olandas.“ Šią operą pastatė Vokietijos DR menininkai: Erfurto miesto teatro vyriausiasis dirigentas U. Nisenas, režisierius G. Imbylis ir dailininkas Z. Bachas.

Lietuvos valstybinės filharmonijos simfoninis orkestras, vadovaujamas Juozo Domarko, keturis koncertus surengė Leningrade. GASTROLIŲ programoje skambėjo L. van Bethoven, V. A. Mozarto, M. Musorgskio, K. Sen Sanso kūriniai ir nūdienių užsienio bei Lietuvos kompozitorių muzika.

Rytiniame pakraštyje auga modernus Vilniaus universiteto ir Vilniaus inžinerinio statybos instituto studentų miestelis. Stiebiasi šešiolikaaukščių bendrabučių korpusai, rikiuojasi fakultetų, auditorijų pa-

statai, skaičiavimo centras . . . O birželio 27 d. statybininkai Universitetui iškilingai perdavė fizikos fakulteto rūmus — modernų aštuonių aukštų pastatą.

VI tarptautiniame P. Čaikovskio konkurse Maskvoje Lietuvos valstybinio akademinio operos ir baleto teatro solistei Irenai Milkavičiūtei paskirtas diplomai.

Vilniaus dailės parodų rumuose veikia Vytauto Pečiūros tapybos paroda.

Dešimties rajonų ir Kauno miesto etnografiniai ansambliai dalyvavo Rumšiškėse, Liaudies buitės muziejuje, įvykusiame pirmajame tarprajoniniams etnografinių kolektyvų konkurse. Varžybose pasirodė apie 400 atlikėjų.

Vilniuje, Dailės parodų rumuose, veikusi respublikinė meno verslų paroda aplankė daugiau kaip 22300 vilniečių ir sostinės svečių.

Vilniuje V. Šekspyro tragedija „Antonijus ir Kleopatra“ gastroles pradėjo Sevastopolio A. Lunačarskio rusų dramos teatras.

Vienybė, 1978 m. liepos 21 d.

MOTERYS

GENERAL FEDERATION OF WOMEN'S CLUB PRIĖMĖ LIETUVAITĖS ĮNEŠTĄ REZOLIUCIJĄ

1978 m., birželio 4-9 dienomis Phoenix, Ariz., įvyko General Federation of Women's Clubs 87-ji metinė konvencija, kurioje Lietuvos Moterų klubų federacijai atstovavo Margarita Samatienė. Ji konvencijai pristatė rezoliuciją, kuria General Federation of Women's Clubs įpareigojama įsteigti Žmogaus teisių komitetą. Šioji rezoliucija moterų atstovių buvo vienbalsiai priimta. Moterų Federacijos prezidentė Mrs. Harry Wagner, jr., viešai paskelbė: "Lietuvių Moterų klubų federacijos pristatyta rezoliucija priimta, ir naujai išrinktai šioje konvencijoje General Federation of Women's Clubs administracijai tenka atsakomybė įsteigti Žmogaus teisių komitetą."

Šį įvykį sekančią dieną paskelbė "The Arizona Republic" dienraštis.

Rezoliucijoje rašoma: kadangi žmogaus teisių varžymą ir niekinimą griežtai smerkia Vakarų pasaulio demokratinės santvarkos; ir kadangi tūkstančiai žmonių šiandieną kenčia priespaudą ir yra brutaliai persekiojami įvairiuose pasaulio kraštuose, o ypatingai laisvojo pasaulio dėmesį atkreipė drąsieji kovotojai—disidentai komunistų valdomuose kraštuose, rizikuodami savo gyvybe ir savo šeimų saugu-

mu, atkakliai ginant žmogaus teises, ir už tai jie atleidžiami iš darbų, jiems draudžiama kalbėti ir klausyti; jiems neleidžiama išvykti į laisvojo pasaulio kraštus pas savo šeimos narius; jie deportuojami į gulagus; kadangi General Federation of Women's Clubs yra plačiausia ir pirmaujanti tarptautinė moterų lyderės vardą, ir svarbią įtaką Amerikos visuomeniniame ir politiniame gyvenime: todėl prašoma, kad 87-ji General Federation of Women's Clubs konvencija priimtų šią rezoliuciją ir pavestų naujai išrinktai General Federation of Women's Clubs administracijai įsteigti Žmogaus teisių komitetą, kurio pagrindinis tikslas būtų rinkti žinias apie nusižengimus žmogaus teisėms ten, kur jos brutaliai niekinamos, neatidėliojant į tai reaguoti ir pradėti atitinkamai veikti.

Rezoliuciją pasirašė Margarita Samatienė.

Pristatydama rezoliuciją, Margarita Samatienė pasakė įžanginę kalbą, kuri buvo priimta gausiu plojimu. Ji pabrėžė, "kad žmogaus teisės priklauso kiekvienam žmogui; jos ateina kartu su žmogaus užgimimu, ir niekas neturi teisės jų atimti."

Iš LDK Birutės draugijos centro valdybos susirinkimo

Paskutinis prieš vasarą susirinkimas įvyko birželio 2 d. Tautiniuose namuose Chicagoje. Buvo pristatyta nauja centro valdyba: pirmininkė—K. Leonaitienė, vicepirmininkė J. Kerelienė, sekretorė Al. Likanderienė, išdininkė—J. Ivašauskienė, parengimų vadovė—S. Toliušienė ir narės—A. Šlenienė ir A. Vepštienė. Susirinkimui pirmininkaujanti A. Likanderienė priminė, kad birželio mėnuo mums yra liūdnas ir skaudus ir paprašė tylos minutę pagerbti išvežtuosius.

Susirinkime buvo svarstomi einamieji reikalai ir ateities planai. Centro valdybos pirmininkei pasiūlius PLD Toronte skirti auką, narės čia pat sudėjo 165 dol. ir pridėjus iš kasos, bus įteiktas 200 dol. čekis.

Susirinkime taip pat nutarta prisidėti prie ramovėnų, ruošiant Lietuvos kariuomenės 60 metų sukakties minėjimą.

M. Babickienė ir Al. Likanderienė sudaro komisiją, kuri tvarkys birutininkų skyrių Laisvės kovų muziejuje. Kitų skyrių narės negalint atvykti į centrą, vicepirmininkė J. Kerelienė pasiūlė, kad centro valdybos narės aplankytų skyrius. Vicepirmininkei šiuo metu lankantis Europoj, pavesta palaikyti ryšius su narėmis, gyvenančiom Vokietijoje, Prancūzijoje, Šveicarijoje, o Toronte ir apylinkėse gyvenan-

čias nares kontaktavo pirmininkė K. Leonaitienė, dalyvavusi Pasaulio Lietuvių dienose.

KALIFORNIJOS BIRUTĖTĖS

Los Angeles skyrius, įsisteigęs 1957 m. balandžio 20 d. ir jau virš 21 metus dirba šalpos bei kultūrinį darbą. Vien per paskutinį dešimtmetį šalpos reikalams surinkta ir išleista apie 6,000 dol., kultūriniam reikalams apie 2,500 dol. Naujoji pirmininkė Rūta Sakienė, nepaprasto darbštumo birutietė, pasiruošusi veiklą pagyventi.

Birželio 3 d. pirm. Sakienė lietuvių radijo bangomis supažindino besiklausančius lietuvius su Los Angeles skyriaus Birutiečių veikla. Jos pasiūlymu ir pastangomis liepos 16 d., tuoj po pamaldų, įvyko Birutiečių piknikas p. p. Sakų sodyboje, Glendale, Cal.

Graciela Jakavičiūtė, Argentinos lietuvaitė, aktorė ir dainininkė susilaukė pripažinimo Ispanijos teatruose ir filmuose Ana Bell vardu. Neseniai lankėsi Argentinoje su pasižymėjusiu dainininku D. Daniel.

Dana Statkutė-Rozales, Venecuelos lietuvaitė, buvo prezidento. E. Perez vertėja ten lankantis JAV prezidentui Carteriui. Ji taip pat buvo vertėja ten lankantis Anglijos princui Charles.

Vienybės leidėja V. Tysliavienė ir Demie Jonaitienė Pasaulio lietuvių dienose Toronte susitinka su pasižymėjusia muzike Alice Stephens iš Chicago. Ji buvo viena iš dirigenčių dainų šventėje.

J. Valaičio nuotr.

LIETUVOS POETĖ JANINA DEGUTYTĖ LIEPOS 7 SULAUKĖ 50 METŲ AMŽIAUS

Pirmuosius eilėraščius Janina Degutytė paskelbė 1957 m. Po poros metų pasirodė pirmoji jos poezijos knyga "Ugnies lašai," su kuria į lietuvių literatūrą atėjo naujas įdomus, savitas talentas. "Manau, neapsiriksiu tvirtindamas,—rašė Alg. Baltakis tų metų poezijos apžvalgoje,—kad retas iš mūsų poetų tėra išleides tokią brandžią, tokią puikią pirmąją knygą."

Dabar J. Degutytė 17 poezijos knygų—8 suaugusiems ir 9 vaikams—autorė. Jos poezijai būdinga emocionalumas, romantika. Svarbią vietą užima gamta, meilės žmogui ir gyvenimui, kūrybos ir darbo prasmės motyvai. Vėlesniuose eilėraščiuose išgali intelektualinis temų sprendimas, jausmo ir minties sintezė.

"J. Degutytės poetinio pasaulio kūrime,—pastebi V. Zaborskai-

tė,—dalyvauja visi gamtos gaivalai—žemė ir oras, vanduo ir ugnis. Jame visur gyvybė. Plačios erdvės pilnos paukščių sparnų šiugždesio ir mirgėjimo, o žemė—žiedais besiskleidžiančių, vėjyje šlamiančių, medumi dvelkiančių augalų įvairumo."

Skambėkite, varpai,
iš nušerkšnijusių bokštų,
iš visų užkeiktų ežerų.
Baltais balandžiais neškite

pasauliui

mano žemės vardą.
Neverk, duona, neteisiųjų valgoma.
Būk skalsi, broliškumo druska.
Nesislėpk, saule,
šviečianti kraujui ir laužui.

Jau kregždės lipdo lizdus,
jau plaukia javas
ir atbunda aušra
kaip raudonas atkeiktas varpas—
toj gelmėj,
ir kur ateina vasaros,—

rašo poetė viename eilėraštyje.

Už poezijos rinkinį "Pilnatis" J. Degutytei paskirta Lietuvos respublikinė premija (1968), už eilėraščių knygą "Saulėtos dainelės"—Lietuvos komjaunimo premija (1974). Pjesę pasaką "Pelėdžiuko sapnas" 1972 m. pastatė Vilniaus televizijos teatras. Poetės eilėraščių rinkinių išleista rusų, latvių ir kitomis kalbomis.

Greit pasirodys naujos J. Degutytės poezijos knygos: antroji rinktinė "Tylos valanda" ir eilėraščių knygelė mažiesiems skaitytojams "Saulės pėdom."

Stebėtina knyga

"MANO LAIMĖS IR NELAIMĖS
LIETUVOJE IR AMERIKOJE"

Gyvenimo biografija eilėmis. Rasite daug juokų ir nusiminimų. Knyga labai įdomi. Kaina \$3.50. Kreipkitės:

pas J. RATKUS
28 Catherine St.
Tel. 387-5242

Ekskursija į Bermudą

Pleasant Travel Service ruošia be-
ne pirmąją organizuotą didesnę lie-
tuvų ekskursiją į Bermudos salą!
Ši vienos savaitės ekskursija, nuo
šešt. iki šešt., liuksusiniu olandų
laivu "Statendam" bus tarp rugpjū-
čio (Aug.) 26 d. ir rugsėjo (Sept.) 2
d. Kaina, dviem žmonėms kambary-
je, \$625. asmeniui, įskaitant Ber-
mudos uosto mokestį. Visi kamba-
riai yra gražūs ir šviesūs, nes turi
langelį į okeaną. Kainoje įskaito-
mas pilnas išlaikymas, visas aptar-
navimas ir įdomesnių vietų lanky-
mas Bermudoje. Pleasant Travel
Service kviečia visus lietuvius,
ypatingai Vyčius, drauge su savai-
siais praleisti tikrai malonias poil-
sio atostogas. Reikia tuojau sumo-
kėti pilną kainą! Kadangi rezervuo-
tų vietų skaičius yra labai ribotas,
prašoma tuojau kreiptis į Pleasant
Travel Service užsakyti vietas. Ad-
resas: 416 Richmond Ave., Pt.
Pleasant Beach, N. J. Telefonas
(201) 899-5300.

Prel. L. Mendelis, Baltimore, Md.
Sv. Alfonso lietuvių parapijos kle-
bonas emeritus, lankydamasis Ro-
moj, birželio 21 dalyvavo specialioj
Popiežiaus Pauliaus VI audiencijoj.
Tą dieną buvo minima jo 15 metų
popiežiavimo sukaktis.

Liepos 15 prie Dariaus-Girėno paminklo Brooklyne dalis dalyvių su šaulių sargyba. S. Narkėliūnaitės nuotr.

BROOKLYNE PAMINĖJO DARIŲ IR GIRĖNA

Seštadienį, liepos 15 d., newyor-
kiečiai paminėjo dvigubą sukaktį:
Dariaus ir Girėno skridimo ir tra-
giško žuvimo 45 metus ir 20 metų,
kai tiems didvyriams pastatytas
paminklas, savo metu lietuvių tirs-
čiausiai apgyventame Brooklyno
rajone—Williamsburge, kur lakūnų
garbei aikštelė pavadinta Lituanica
vardu.

Tad šiomet jau dvidešimtąjį kar-
tą newyorkiečiai rinkosi prie šio
paminklo. Atidarė minėjimo pirmi-
ninkė Bronė Spūdienė, programai
vesti pakviesdama redaktorių ir
SLA 6-osios Apskr. pirmininką Jo-
ną Valaitį, kuris trumpai supažindi-
no su abiem sukaktimis, ilgiau su-
stodamas ties newyorkiečiais, ku-
rie išleido lakūnus į tą transatlanti-
nę kelionę, o vėliau, tai tragedijai
įvykus, pastatė jiems nors ir kuklų,
bet prasmingą paminklą.

Invokaciją paskaitė kun. Juozas
Cekavičius. Amerikos ir Lietuvos
himnus sugiedojo publika su dalimi
buv. Operetės choro, vadovaujant
buvusiam savo dirigentui Mykolui
Cibui.

Pagrindinę kalbą pasakė Vytau-
tas Radzivasas, jaunas visuomenės
veikėjas, vadovaujantis Lietuvių Ben-
druomenei toje apylinkėje, kurios
ribose kaip tik yra ši vieta su pa-
minklu. Jis pasitelkė ir garsines
priemones, per garsiakalbį perda-

vęs Antano Vanagaičio meniškai
paskaitytą Dariaus ir Girėno skri-
dimo testamentą. Radzivano parū-
pinto garsiakalbio dėka ir kitų kal-
bos geriau skambėjo.

Tautiškais drabužiais pasipuošusi
lietuaitė Aldona Gudaitytė per-
skaitė trumpą informaciją apie mi-
nėjamą ispaniškai, nes apylinkė da-
bar didžiojoje apgyvendinta por-
torikiečių, tai norėta, kad ir jie su-
prastų, kas čia toje aikštėje vyks-
ta.

Trumpai kalbėjo (angliškai) vie-
nas Paminklo Statymo Komiteto
narių adv. Stepas Briedis ir Lietu-
vių Darbininkų Draugijos 7 kuopos
atstovė Lilija Stilsonaitė-Sateikie-
nė, kuri prisiminė lakūnus kaip as-
menis, jaunos, gražius, energin-
gus. Lietuviškai kalbėjusių tarpe
buvo lakūnų skridimą labai rėmusio
lietuvių siuvėjų unijos lokalo vadas
Vincas Zaveckas. Ranka rodyda-
mas į skersai gatvę stovintį namą,
jisai priminė, kaip 1939 m. jame—
tada Lietuvių Piliečių Klube—buvo
sušaukta New Yorko ir apylinkių
lietuvių organizacijų konferencija,
nutarusi Dariui ir Girėnui paminklą
statyti, ir kaip vėliau darbuotasi.

Dar kalbėjo poetas Leonardas
Žitkus; Maspetho Lietuvių Piliečių
Klubo veikėjas Jonas Klaščius,
punkskiečių vardu—Albinas Verby-
la. Šaulys Stasys Čiapas perskaitė
savo atsiminimų.

Minėjamą uždarė Bronė Spūdie-
nė, jau eilę metų vadovaujanti šių
minėjimų rengimui. Ji yra vienin-
telė dar veikli iš buvusio Paminklo
Komiteto, kurio visi nariai jau mi-
rę, o du—adv. Stp. Briedis ir Pe-
tras Montvila dėl nesveikatos akty-
vioje veikloje nedalyvauja. Spū-
dienė taip pat atstovavo ir Lietuvių
Darbininkų Draugijos 7 kuopai,
kuri visados talkindavo, o dabar
jau daug metų ir pagrindinę našta
neša. Po programos buvo atgaiva
Bronės Spūdienės bute Woodhave-
ne.

S. Narkėliūnaitė

Steponas Darius ir Stasys Girėnas, Lituanica skrydžiu 1933 m. liepos 17
nugalėję Atlantą, žuvo Soldine, nepasiekę Tėvynės. 1968 m. liepos 16
Karių kapinėse Kaune jiems pastatytas paminklas. Skulptorius Vytautas
Mačiūka, architektai broliai Nasvyčiai.

Kaunas, Aukštųjų Šančių karių kapinės. Atlanto nugalėtojai. Dariaus ir
Girėno Antkapio paminklas pastatytas 1964 m. rugpjūčio 12. Matomas
bendras vaizdas nuo granitinių laiptelių. Priėjimas prie kapo išklotas apva-
liomis terasinėmis plokštelėmis; 60 centimetrų plokštės gelsvai pilkos. Mil-
žinkapio šoninės plokštumos apsodintos ryškiai žalių tonų želdiniais. Garo-
nuose raudonos gėlės. Mžlžinkapį juosia juodas granitinis Bortas. Pamin-
kle iškalta: Steponas Darius, Stasys Girėnas, Lituanikos skrydžiu nugalėję
Atlantą—žuvo, nepasiekę Tėvynės 1933-VII-17. 1968-VII-16 Skulptorius
Vytautas Mačiūka, Architektai: broliai A. V. Nasvyčiai.

Vienybė, 1978 m. liepos 21 d.

DR. JOKUBO STUKO PADĖKA

Birželio 18 d. mūsų tradicinė Lietuvių Radijo Diena—piknikas, puikiausiai pasisekė! Susilaukėme arti tūkstančio svečių iš arti bei toli. Esame dėkingi mūsų radijo bičiuliams, klausytojams ir talkininkams, kurie taip gausiai dalyvavo mūsų rengime, arba prie jo pasisekimo bet koku būdu prisidėjo. Didžiausia padėka priklauso mūsų talkininkams, kurie išsijuošę dirbo kad mūsų radijo šeimos šventė taip gerai pavyktų. Stai jie: mano mylima žmona Loreta, Rožytė ir Albinas Žukauskai; Magdalena ir Andrius Bružėnai ir jų sūnus Linas; Viola ir Bernardas Skripatai, jų sūnelis Edvardas ir mamytė Stasė Ellis; visa Sisakų šeima; Marija Sulekionė; Vanda Stašaitienė; Marytė Stonytė ir jos sesutė Ann O'Neill; Eva Coli; Bronė Venckienė, Jonas Bagdonavičius, Petras Lanys; Emilija ir Petras Stukai ir jų šeima; Rita ir Augustinas Stukai ir jų šeima; Lou Skripata; ponja Bartienė; Ona Čapulienė ir jos duktė Giedrė, Marilyn Matulytė, Antanina Skruodienė; Al Audinis ir David Piech.

Dėkoju padovanojusiems įvairių dovanų pikniko laimėjimams arba virtuvei: Gertrudai (Pociutei) Heymanams; Seselei Konstancijai, Bronėi Venckienei, Liudvikai Koppienei, Onutei Meikies, Jonui Binzui; Sofijai Drazdauskienei, Albinui ir Rožytei Žukauskams, Marcelei Garolienei, Vladui Žiliui, Andriui ir Magdalenai Bružėnams; Amilijai Stukienėi, Patty Stukaitei, Tadeušui Backieliui ir Reginai Purien.

Dėkojame ekskursijų autobusais rengėjams: Jievai Plitnikaitei-Sharon; Kaziui Šipailai, Marytei Šalinskienei, Alicijai Zupko ir Bronėi Spūdienei.

Reiškiame gilią padėką pikniko programos pildytojams; "Vilijos" Moterų Kwartetui ir jo vadovui, Liudui Stukui; "Liepsnos" šokėjų grupei ir jos vadovei, Birutei Vaičiūnaitei; Estų šokėjams ir vadovui

Ferdinand Rikka, taip pat Konopkos lenkų šokių trupei.

Dėkojame lietuvių parapijų kunigams, kurie ragino savo parapijiečius dalyvauti mūsų radijo šventėje, laikraščiams "Darbininkui," "Vienybei," "Dirvai" ir "Draugui" už pikniko reklamavimą; Sveikiname panelę Alę Kvedaraite, iš Ise-lin, New Jersey, kuri laimėjo lietu-vaitės gražuolės titulą! Ji yra žino-mų visuomenininkų Barčių anukė, ir šoka "Liepsnos" grupėje. Ją rin-ko: Charles Wiley, kuris kandida-tuoja į kongresmanus iš 15-tojo ap-skričio New Jersey; Gary Katilius ir jo brolis Ed Larsen; Stasys Ka-ružis ir Tim Rohan—Freehold lie-tuvių klubo vice-pirmininkas. Ant-rą vietą laimėjo: Francesca Jucai-tytė, iš Englishtown. Sveikiname ir pirmuosius pikniko svečius: Juo-žą ir Margaretą Dugan—Dauginius, iš Howell Township, N. J. Svečius iš-tisą dieną ir naktį linksmino Myko-lo Matulionio vadovaujamas orkest-ras. Dėkojame ir jiems!

Į Lietuvių Radijo Dieną—pikni-ką, daug dėmesio atkreipė ameri-kiečių laikraštis: "Asbury Park Press," kuris pikniką plačiai aprašė prieš ir po parengimo, sekančią dieną patalpindamas ir gražią "Liepsnos" šokėjų nuotrauką, šo-kant "Abrusėlį." "Ocean County Observer," "Star Ledger," ir "Ad-vocate" laikraščiai taip pat paminė-jo mūsų Lietuvių Radijo Dieną. Pa-minėtina, kad "Asbury Park Press" korespondentas Fred Foy, aprašy-damas parengimą, plačiau priminė ir Lietuvos tragediją bei lietuvių kultūrinės vertybes.

Dail. Jurgio Juodžio, buvusio broo-klyniečio, darbų paroda ruošiama gruodžio 13-16 d. Lietuvių klube, St. Petersburg, Fla. kur jis apsigy-veno, atžymėti 60 m. Lietuvos ne-priklausomybės sukaktį. Parodą ruošia Lietuvių klubo valdyba.

Pirmą sykį savo gyvenime Amerikos lietuvių pikniką pamatė ir viešnia iš Lietuvos Vanda Stašaitienė [dešinėje]. Ji čia sėdi su newjersietėmis Marija Šulskiene, Loreta Stukienė, Regina Malakiene ir kt.

S. Narkėliūnaitės nuotr.

LONG ISLAND LIETUVIŲ PIKNIKAS LIEPOS 30

A. L. P. K. valdyba kviečia visus narius ir jų svečius į metinį pikniką ir "yard sale." Piknikas įvyks liepos-July 30 d., 1 val. p. p. Church of the Resurrection parke, kampas Edgewater Ave., ir Mayflower Ave., Smithtown, N. Y. dalyviai gali atsivežti savo maistą, arba galės nusipirkti dešrelių ir gėrimų vietoj. Bažnyčios parke yra didelė aikštė ir užtvirta "playground," tai nebijokite atsivežti vaikus. Įžanga \$2.00 suaugusiems. Valdyba prašė visus narius paaukoti atliekamų daiktų "yard sale" pardavimui.

Prašom kuo anksčiau šiuos daiktus pristatyti B. Ceponiui, telefonuo-dami: 576) 265-3851, Maldučiui, (516) 981-0148, arba Giedraitienei (516) 724-5760. Kas negalite prista-tyti, prašau skambinkit vienam aukščiau minėtų, ir daiktai bus paimti. Paaugotus daiktus galima ir atsivežti pikniko dieną. Taip pat, kas turi brangesnių daiktų, klubas sutiktų parduoti ir pasidalinti paja-mas perpus.

Rašytojas Algirdas Landsbergis atostugauja Kennebunkport, Me.

Šiuo metu vyksta Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Naujiems Nariams Įrašyti 1978 m. Specialus Vajus

Susivienijimas kviečia visus geros valios lietuvius ir jų draugus įsijungti į SLA narių šeimą ir pasinaudoti šio VAJAUS lengvatomis ir privilegijomis.

Norime atkreipti ir esamųjų Susivienijimo narių dėmesį, kad ir jie gali pasinaudoti vajumi ir nepraleisti šios progos apsidrausti pridėtinėmis apdraudomis.

- Dabartinio Vajaus metu duodama didelė, net 50% NUOLaida nuo pirmųjų metų metinių mokesčių.
- Apsidrausti galima iki 70 metų amžiaus, netikrinant sveikatos.
- Aplikantai nuo 1 iki 60 metų gali apsidrausti nuo \$1,000 iki \$5,000.
- Aplikantai nuo 61 iki 70 metų gali apsidrausti \$1,000 arba \$2,000.
- Per šį Vajų galima pasirinkti sekančius apdraudų planus:

Viso Amžiaus Mokamą apdraudą (Whole Life V-1)
Viso Amžiaus-Mokamą tik per 20 metų (20 Payment Life V-2)
20 Metų Taupomąją apdraudą (20 Year Endowment V-3) ir
10 Metų Taupomąją apdraudą (10 Year Endowment V-X)

- Po trijų metų nariams garantuojamos neprarandamos apdraudų vertės (Cash Surrender ir Paid-Up Value)

Smulkesniu informaciją ir specialiai šiam VAJUI pritaikytą Non-Medical aplikaciją galima gauti pas vietinį SLA Organizatorių ar Finansų Sekretorių. Taip pat galima kreiptis ir į Susivienijimo Centrą:

Lithuanian Alliance of America
307 W. 30th Street
New York, N. Y. 10001
Tel. (212) 563-2210

Prašydami aplikaciją, pažymėkite savo gimimo datą (mėnesį, dieną ir metus), tada siunčiant aplikacijas Jums bus pranešti apdraudų mokesčiai.

HAVEN REALTY

Perkant ar parduodant namus, išnuomojant butus, įgyjant apdraudas, federalinių ir valstybių Income Tax; užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų [Money Orders] ir įvairiausiais kitais reikalais, kreipkitės į

JOSEPH ANDRUSIS

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, NY 11421

Tel. VI 7-4477 — Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

WINTER GARDEN TAVERN

SALE VESTUVĖMS IR KITO-KIOMS PRAMOGOMS. BE TO, DUODAMI POLAIDOTUVINIAI PIETŪS.

Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

Tel. EVergreen 2-6440

1883 MADISON STREET • BROOKLYN, N. Y. 11227

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

SPORTAS PASAULIO
LIETUVIŲ DIENOSE

Sportas taip vadinamose Pasaulio Lietuvių Dienose Toronte užėmė pačią pirmąją vietą. Jeigu dainininkai dainavo vieną pusdienį, bendruomenininkai posėdžiavo apie trejetą dienų, tai sportininkai prakitavo ištisą savaitę. Įvairiose Toronte ir jo priemiesčių aikštėse ir salėse buvo girdėti lietuvių sportininkų garsai (nors nevisada lietuviškai) ir liejosi jų prakaitas.

Buvo smagu matyti daug entuziastingų jaunuolių, kurie žaidė kaip už pinigus. Kartais to sportinio azarto gal buvo kiek ir per daug, nes jis išsiliesdavo į paprastą pyktį—tiek žaidėjų, tiek iš žiūrovų.

Šios žaidynės nedaug kuo skyrėsi nuo tradicinių Š. Amerikos liet. sporto žaidynių, gal tik tuo, jog čia buvo įvairesnė programa (šiaip žaidynės būdavo padalintos į dvi ar daugiau dalių, o čia viskas buvo sujungta po vieną etiketę). Na dar čia prisijungė beveik šimtinė Australijos sportininkų. Jie čia pasiekė nedaug laimėjimų (išskyrus I vietą moterų krepšinyje), bet savo puikomis uniformomis ir gražia laikysena užkariavo simpatijas.

Jeigu kas paklaustų—kuo labiausiai šios žaidynės sužavėjo—be abejo būsant būtų galima atsakyti—vyrų krepšinio finalu. Chicago's Neris su savo Steve Puidoku pabagė bostoniečių krepšininkų hegemoniją, kuri tęsėsi jau 3 metus. Jaunių A klasėje Chicago's Lituanica buvo lyg pelė prieš newjorkiečius, kurių Šimkus atrodė kaip tikras katinas, kuriam nebuvo daug darbo prieš silpnokus chicagiečius.

Butų buvę sunku įsivaizduoti tinklinį be Chicago's Neris vyrų ir merginų. Jie čia rinko vieną pergalę po kitos. Kuomet buvo sužaistos visos rungtynės. Neris čia išsikovojo tris pirmąsias vietas, palikdama tik vieną aukso medalį Clevelando Žaibui. Neris jauna vyrų komanda čia taip pat nuvainikavo bostoniečius, kurie anksčiau vis šeiminkaudavo kaip savo sode. Neris 15 metų amžiaus mergaitės iškėlė tikrą šposą, laimėdamos ne tik savo grupėje (B klasėje), bet taip pat ir iki 19 metų grupėje (A klasėje). Nedaug trūko, jog jos būtų laimėjusios bronzos medalį moterų klasėje, bet čia kelią pastojų Toronto Aušrietės, Neris žaidėjas nustumdamos į IV vietą.

Algis Saunoris—stalo
teniso čempionas

Nors čia skaitėsi Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynės, tačiau Lietuvos sportininkai čia oficialiai nebuvo atstovaujami. Tačiau neoficialiai jų būta: tai tie, kurie atvyko iš tėvynės vėlesniais metais apsigyventi Vakaruose. Vienas tokių čia ne tik dalyvavo, bet ir aukso medalį sučiupo. Tai ilgametis Lietuvos ir Tar. Sąjungos stalo teniso meistris Algis Saunoris, kuris ne tik su-

geba žmones gydyti, bet dar nepamiršo ir kaip stalo tenisą žaisti. Atstovaudamas Hamiltono Kovui, jis savo komandai padėjo užimti III vietą, o vyrų vienete jis buvo pirmuoju, už savęs palikdamas Vytautą Sirjatavičių iš Australijos ir Emilijū Vaičekauską iš Toronto. Moterų vieneta nusinešė Birutė Plučaitė, antroje vietoje palikdama Gloriją Nešukaitytę (abi torontietės).

Šachmatai ir futbolas

Šachmatininkai šiose žaidynėse irgi buvo sudarę nemažą grupę, didesnę negu bet kada anksčiau lietuvių varžybose. Jų susirinko 33 iš Š. Amerikos, Australijos ir Anglijos. Šalia žymūnų: P. Vaitonio, V. Palčiausko, K. Skėmos čia buvo pasigesta pačių stipriųjų—P. Tautvaišos ir R. Arlausko. Pirmą vietą gana netikėtai sugriebė torontietis R. Vaičaitis. Po jo išsirikio: V. Palčiauskas, J. Chrolavičius, P. Vaitonis ir kt. I vietos laimėtojas surinko 5 taškus iš galimų 5.

Futbolas čia buvo viena negausiausiai atstovaujamų sporto šakų. Po dvi komandas išstatė tik 2 klubai—Chicago's ir New Yorko. Rezervinių komandų susitikimą laimėjo newjorkiečiai 4:2, tačiau pirmųjų vienuolių rungtynės buvo gerokai komplikuošesnės. Normalus laikas baigėsi lygiomis—2:2, net ir pratęsus—rezultatai nepasikeitė. Tada buvo mušami 5 baudiniai ir čia vėl pasekmė buvo lygi—3:3. Tuomet buvo mušami baudiniai, iki kol pirmoji komanda prašaus. Čia jau laimingesni buvo New Yorko atstovai.

Bendrai paėmus, futbolas nebuvo aukšto lygio: nuo pat žaidimo pradžios stiprokai lijo, tad nei žaidėjams nei žiūrovams (jų buvo labai mažai) nebuvo pyragai. Atrodė, kad dauguma laukė tik baigminio teisėjo švilpuko. Nežinia, kuo futbolininkai nusikalto kad Dievulis jiems lietučio užfundijo, tuo tarpu kuomet buvo sportuota salėse, saulutė spirgino kaip keptuvė.

Prie kitų sporto šakų sustosime ir daugiau išpūdžių iš šių neeilinių žaidynių duosime sekantį kartą.

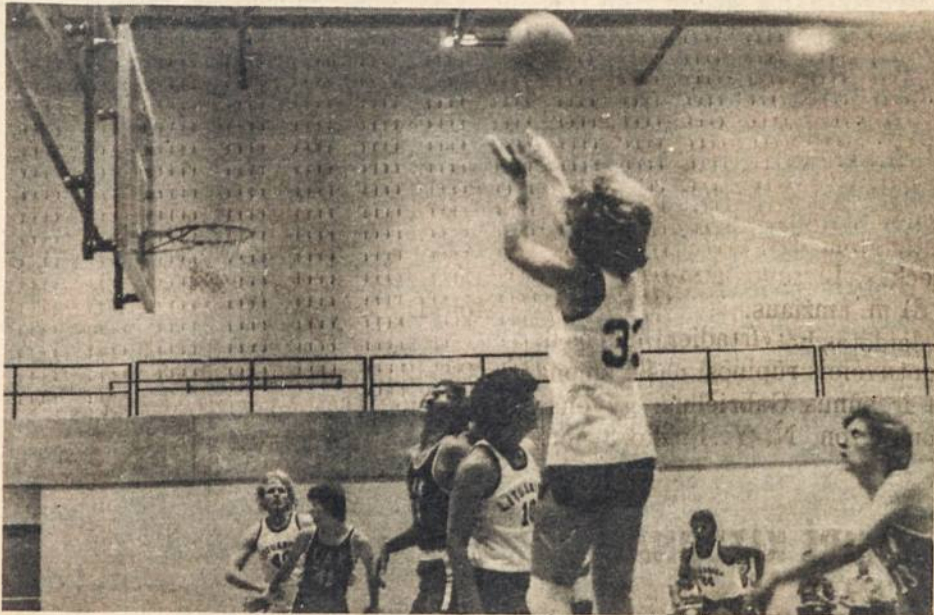
GASTROLIUOJA
"HOLIDAY ON ICE"

Vilniaus sporto rūmuose gastroliuoja JAV ledo baletas "Holiday on ice." Šioje trupėje šoka atstovai iš septyniolikos pasaulio šalių, Europos ir pasaulio dailiojo čiuožimo čempionatų nugalėtojai ir prizinininkai.

Spalvingi kostiumai, originalus programos apipavidalinimas, šviesos bei garso efektai, nepriekaištinga atlikimo technika daro spektaklį gražiu renginiu. Ypač žiūrovus patraukė, daugiausia aplodismentų sulaukę numeriai: "Didžiosios rungtynės," "Beždžionių metas," "Kalėdų atostogos pagal Dikensą," atliekami žaismingai, su humoru.

Vaidas iš šachmatų žaidimo turnyro New Yorke, viešintį Australijos lietuviams sportininkams. Gale stalo stovi newyorkietis Albinas Sakalas, laimėjęs pirmą vietą; antrą vietą laimėjo Dambrauskas iš Australijos. Turnyre dalyvavo Staknys iš New Yorko Baltutis ir Karpavičius iš Australijos. — Kairėje stovi buvęs australietis Malinauskas ir Vainius, dešinėje stovi Balysys. Jono Valaičio nuotrauka

Toronte—kova dėl sviedinio. New Yorko—Chicago's krepšinio žaidynės. V. Bacevičiaus nuotr.

This announcement is neither an offer to sell nor a solicitation of an offer to buy any of these securities
The offer is made only by the Offering Circular

LITAS MOKA 10% DIVIDENDĄ ANT REGISTRUOTŲ
LITO BONŲ (10% Convertible Debenture Bonds)

VISA LAIDA: \$500,000
VIENAS BONAS: \$500
DIVIDENDAI MOKAMI KAS PUSMETĮ
SAUSIO 1 IR LIEPOS 1

1986 m. spalio 1 d. šias vertybes galima atsilimti grynais pinigais arba ikeleisti | LITO BENDROVĖS akcijas po \$2.00 už akciją.

PRAŠOME KREIPTIS DĖL APRAŠYMO/"OFFERING CIRCULAR" ADRESU:

LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114TH STREET
RICHMOND HILL, NEW YORK 11418
(212) 441-6799

Securities will be offered in states where the Securities Laws of such states have been complied with.

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos
ir visais reikalais kreipkitės į

John Orman Agency

REAL ESTATE & INSURANCE

PILDOMI MIESTO, VALSTYBES IR FEDERALINĖS
VALDŽIOS MOKESČIŲ PAREISKIMAI.

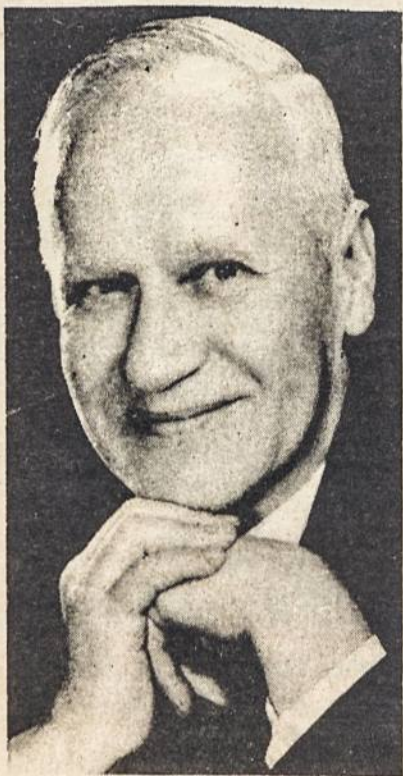
Geriausias patarnavimas

110-04 JAMAICA AVE., RICHMOND HILL, N. Y. 11418
Telefonas: Virginia 6-1800

Vienybė, 1978 m. liepos 21 d.

MIRĖ LIUVOS ATSTOVAS JUOZAS KAJECKAS

Velionis buvo gimęs 1897 birželio 17 Shenandoah, Pa. Tėvui mirus 1906 m. buvo nuvežtas į Lietuvą. 1918-19 mokėsi Seinų kunigų seminarijoje, 1923 m. baigė Rygiškių Jono gimnaziją Marijampolėje, 1924-25 studijavo Lietuvos universitete, 1925-28 Montpelier, Prancūzijoje universitete, kur gavo finansų bei administracinių mokslų diplomą. 1927-29 studijavo politinių mokslų mokykloje Paryžiuje, Paryžiaus universitete išklausė teisių doktorato kursą.

Diplomatinę tarnybą pradėjo 1929 gruodžio 11 Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos referentu.

Buvo Lietuvos pasiuntinybės sekretoriumi Londone, Užsienio reikalų ministerijoje buvo referentas ir patarėjas, vadovavo Amerikos, Vakarų ir Vidurio Europos skyriams, Raudonojo Kryžiaus generalinis sekretorius, 1940 m.—Lietuvos pasiuntinybės patarėjas Berlyne.

Rusams Lietuvą užėmus 1940 rugsėjo gale atvyko į Ameriką ir nuo 1940 m. spalio 1 buvo patarėju Lietuvos pasiuntinybėje Washington, D. C.

Lietuvos atstovui ministeriui P. Žadeikiui mirus, nuo 1957 gegužės 11 buvo Lietuvos atstovas Washington charge d'affaires a. i., o nuo 1968—charge d'affaires titulu.

Sekmadienį, liepos 2, 8:30 v. r. Washington, D. C., mirė Juozas Kajeckas, Lietuvos atstovas sulaukęs 81 m. amžiaus.

Palaidotas ketvirtadienį, liepos 6. Laidotuvėmis rūpinosi našlė žmona Ona ir sūnus Gabrielius; gyvenąs Bloomington, N. Y. Paliko 3 anūkus.

MIRĖ KLEBONAS KUN. PRANAS RAUGALAS

Birželio 29, 9:30 v. r. mirė Apreiškimo parapijos klebonas kun. Pranas Raugalas—Francis Ruggles. Buvo pašarvotas M. Šalinškiešės šermentinėje. Liepos 2 jo kūnas buvo pervežtas į bažnyčią ir ten buvo lietuviškos laidotuvių mišios.

Kun. Pranas Raugalas buvo gimęs 1913 gruodžio 6, Brooklyne. Į kunigus išventintas 1940 gegužės 18.

1970 paskirtas Apreiškimo parapijos klebonu.

Kun. Pranas Raugalas buvo tikras Amerikos lietuvis, siejoji lietuviškais reikalais. Būdamas studentu, veikė vyčiuose, rašė lietuvių spaudoje ir Vieniųbėj.

Jis rašė ir amerikiečių spaudoje aktualiais Lietuvos reikalais. Kai buvo rengiamos pamaldos už Simą Kudirką Šv. Patriko katedroje, jis pasakė pamokslą paminėdamas Lietuvos būklę.

Laidotuvių koplyčioje tarp atsisveikinusiųjų, kalbą pasakė Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis iškėlęs jo lietuviškumą, kad prie jo Vasario 16-tos pamaldose bažnyčioje kalbėjęs ir konsulas.

Lietuvių Bendruomenės I apylinkės vardu atsisveikino V. Radzivašas, parapijiečių vardu P. Ažuolas.

Koncelabracinėms pamaldoms dalyvavo 12 kunigų. Pamokslą pasakė kun. Stasys Raila. Giedojo vadovaujamas Viktoro Ralio Apreiškimo parapijos choras.

Vyskupijos tvarkomos laidotuvės buvo liepos 3. Vadovavo vysk. John Snyder, mišias koncelebravo 6 kunigai, pamaldose dalyvavo 50 kunigų, žmonių buvo pilna bažnyčia. Pamokslą pasakė kun. Pranas Bulovas, Maspetho lietuvių parapijos klebonas angliškai ir lietuviškai.

Vieniųbė, 1978 m. liepos 21 d.

kai. Vyskupijos vardu užuojautą išreiškė vyskupo vikaras prel. James Hunt.

Kun. Pr. Raugalas palaidotas Šv. Jono kapinėse prie savo tėvų. Laidotuvėse dalyvavo 50 kunigų ir 100 asmenų.

Liko sesuo Ona ir du broliai Antanas ir Jonas su šeimomis.

Genovaitė Valiukevičienė, viešnia iš Lietuvos, liepos 4 eismo nelaimėje tragiškai žuvo prie Worwos miestelio, Ontario provincijoje, Kanadoje. Drauge žuvo ir automobilį vairavęs Juozas Beleckas iš London, Ont., kurį prie vairo ištiko staigus širdies priepuolis.

Genė Valiukevičienė ilgesnį laiką viešėjo pas savo seserį Juliją Rūtelionienę, gyvenančią Rockville, Md., prie Washingtono. Dalyvavusi Lietuvių dainų šventėje Toronte ir aplankiusi kitus gimines, viešnia vyko susipažinti su Kanados ir Amerikos vakarais, susitikti daugiau giminių.

SILVER BELL BAKING CO.

A. Radziūnas, savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona, pyragai vedybiniais ir kitokiems pokyliams.

Tel. 779-5156

43-04 JUNCTION BLVD., CORONA, QUEENS, N. Y. 11368

ĮVAIRIOMS PROGOMS GĖLIŲ GAUSITE

ALICE'S FLOWER SHOP

107-04 JAMAICA AVENUE, RICHMOND HILL, N. Y. 11418

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454. Vakare 835-4149

CIA RASITE NUOSIRDŲ LIETUVISKĄ PATARNAVIMĄ.

Tel. Virginia 8-3800

Free Estimate

Serv-Well Roofing Co., Inc.

All Kinds of Roofing and Sheet Metal Work

METAL CORNICES AND
SKYLIGHTS GUTTERS AND
LEADERS PUT UP

Tin, Tar, Gravel Slate, Tile and
Shingle Roofing—Traffic Top Roofs
Asphalt & Asbestos Wall Shingling

77-20 - 101st Avenue

Ozone Park, N. Y. 11417

Juozas Kavaliauskas

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Licensed Pennsylvania and New Jersey

1601 S. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas DEwey 4-5136

JOSEPH J. GARSZVA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Undertaker and Embalmer

HAVEN HILL FUNERAL HOME, INC.

104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y. 11418
Telefonas 846-1970

J. MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MODERNI, VĖSINAMA KOPLYČIA

A. J. BALTON-BALTRŪNAS
LICENSED MANAGER AND NOTARY PUBLIC

660 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y. 11211
Tel. STagg 2-5043

VIE NYB Ė

Norėdami savo skaitytojams pateikti gausiai iliustruotą, su platesniais reportažais apie Pasaulio Lietuvių Dienas Toronte, neišleidome Vienybės liepos 7 d. laidos, bet už tai šis numeris padvigubintas—24 psl.

Iš šios laidos skaitytojai, kurie tose dienose nedalyvavo, galės susidaryti pilną vaizdą kaip atrodė ir kas buvo atlikta tame masiniame pasaulio lietuvių suvažiavime, kuris galbūt išeivijoje niekad savo gausumu nepasikartos.

GIRIJOTAS IR E. KUODIS AMERIKOJE

Liepos 20 iš Lietuvos mėnesiui laiko į JAV atvyko populiarius dainininkai Jonas Girijotas ir Edmundas Kuodis su žmona Jūrate. Apsistoję pas Radijo vedėją dr. prof. Jokūbą ir Loretą Stukus, Mountainside, N. J. Pabuvoję keletą dienų ilgesniam laikui išvyko į Chicago, Ill., pas gimines Šoliūnus. Ta proga Amerikoje jiems bus suruošti keli koncertai. Jie įdainuos ir plokštelių. Svečiai iš Lietuvos Amerikoje lankosi jau antrą kartą. Jų dainas girdime iš Lietuvių radijo programų.

Dr. Kęstutis J. Valiūnas, VLIKo pirmininkas, dalyvaus lietuvių susiartinimo dienos piknike Putnam, Conn., liepos 23 d., sekmadienį. Šią šventę pradedamas Nekalto Prasišėjimo Švenčiausios Marijos seserų kongregacijos 60 metų gyvavimo jubiliejus.

Nauju Apreiškimo parapijos klebonu liepos 7 paskirtas kun. Jonas Pakalniškis, buvęs Maspetho lietuvių parapijos vikaras. Jo oficialus įvedimas į pareigas buvo liepos 16.

Kun. Jonas Pakalniškis gimęs New Yorke, krikštytas Aušros Vartų parapijos bažnyčioje, užaugo Lietuvoje, į kunigus išventintas 1939 birželio 3 Kaune.

Po antrojo pasaulinio karo, atvykęs į New Yorką, buvo vikaru lietuvių parapijose. Ilgiausią laiką buvo Apreiškime. Prieš keletą metų buvo iškeltas į Maspetho lietuvių parapiją.

Būdamas vikaru Apreiškimo parapijos bažnyčioje, talkino lietuvių organizacijom, buvo skautų kapelionu organizacijom, buvo skautų kapelionu ir dvasios vadu, lituanistinėje mokykloje dėstė tikybą.

Poetas Vincas Kazokas, Mūsų Pastogės redaktorius Sydney, Australijoje, su Vincu ir Genovaite Meiliūnais lankėsi Vienybėje ir pasidalino išpuodžiais. Susipažino su Vienybės spaustuve.

Redaktorius poetas Kazokas pažymėjo, kad Australijos lietuviai gerai organizuoti, bet ištautėja. Pribijo, kad po 10-ies metų gali netekti net lietuvių kalba skaitytojų.

Australijoje yra tarp 10,000 ir 8,000 lietuvių. Jie susibūrę: Sydney, Melbourne, Adelaide, šiek tiek Conberra, ir kitose vietovėse.

Dr. Vytautas Sirijos Gira, rašytojas atvyko į New Yorką liepos 21 porai mėnesių viešnagės. Apsigyveno Monticello, N. Y.

Demie Jonaitienė, Vienybės artima bendradarbė, porai savaitių išvyko į New Paltz, N. Y. State University College, specialioms studijoms.

Pianistės Julijos Rajauskaitė koncertas įvyks Princeton, N. J. Westminster Choir College patalpose liepos 25, antradienį, 7 v. v. Dveji metai ji dėsto fortepijoną šioje kolegijoje.

Apreiškimo parapijos lietuvių diena įvyks rugpjūčio 6, sekmadienį, Plattdeutsche parke. Pradžiai 1 val. Programa 2:15 vėliavų pakėlimu. Tautinius šokius šoks jaunimo ansamblis Tryptinis, vadovaujamas Jadvygos Matulaitienės. Šokiai 5 val. Gros Joe Kaslo orkestras.

Rašytoja Nelė Mazalaitė su savo vyru Juozu Gabe yra išvykusi atostogauti į pranciškonų vasarvietę Kennebunkporte.

Australiečių viešnagė New Yorke liepos 7 ir 8 praėjo sėkmingai. Jie turėjo progos pamatyti miestą, parungtyniauti, pasisvečiuoti ir susipažinti su New Yorko lietuviais. Lietuvių Atletų Klubas dėkoja newyorkiečiams, priėmusiems Australijos sportininkus nakvynei, šeiminkėm, kurios Kultūros Židinyje svečius prižiūrėjo bei maitino, ypač Marytei Šalinskienei už apmokėjimą australiečiams priėmimo ir už dovanas.

Lankėsi Vienybėje inž. V. Meiliūnas, SLA sekretorė G. Meiliūnienė, Mūsų Pastogės iš Sydney, Australijos red. poetas Vincas Kazokas ir australietis S. Narkėliūnaitės nuotr.

Toronto, Ont., Kanadoje susitiko dalis Vienybės bendradarbių. Iš k. į d.: Ed. Šulaitis, Vytautas Zalatorius iš Chicagos; Demie Jonaitienė, Jonas Valaitis iš New Yorko; sėdi Vytautas Bacevičius iš Cleveland, Ohio ir S. Narkėliūnaitės nuotr.

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ SAVAITĖ NEW YORKE

Pavergtų Tautų savaitė prasidėjo liepos 16, sekmadienį. Iškilmingomis pamaldomis Šv. Patriko katedroje. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė prof. kun. V. Jaškevičius, SJ. Po pamaldų paradas į Central parką. Lietuvių dalyvavo nedaug. Nedaug buvo ir kitų tautų. Viso parade dalyvavo apie 500. Latviai buvo paruošę plakatus—Gelbėkite Petkų—Save Petkus!

Parko muzikinėje salėje buvo speciali programa. Vadovavo Mrs. Dushnick. Paskaitytos Amerikos prezidento Carter ir New Yorko valstybės gubernatoriaus proklamacijos, pareiškima atsuntė Mario Cuomo. Kalbėjo ir kongresmanas Biaggi apie nuteistuosius Ščaranskį ir Ginsburgą. Tą kongresmaną papildė Petras Wytenius, paminėdamas, kad nuteistas ir Viktoras Petkus.

Tautinius šokius šoko kroatai ir kinai. Rezoliucijas paskaitė Peter Wytenius.

Liepos 17, pirmadienį, delegacija lankėsi pas New Yorko miesto merą Koch, kuris apie pavergtas tautas išleido proklamaciją. Delegacijai vadovavęs dr. Bronius Nemickas prisiminė nuteistuosius—Petkų, Ščaranskį ir Ginsburgą.

Ši sekmadienį, liepos 23, nuo 1:30 p. p. prie Laisvės Statulos įvyks speciali programa. Ten bus paskaitytos proklamacijos, kalbės naujausi imigrantai iš Tarybų Sąjungos, kalbės Pavergtųjų Tautų vadai. Bus padėtas vainikas prie Laisvės Statulos, pagerbiant kovotojus dėl laisvės. Taip pat bus atskirų tautų pasirodymai dainomis ir šokiais.

Iškilmes organizuoja Americans To Free Captive Nations, Inc.

Aleksandras Juozas Tysliava

Kudikėlis... Kudikėlis...

Tik dabar aš sužinojau,
Kas mane namo viliojo!
Šiandien mano mylimoji
Sūnų man padovanojo—

Šitaip džiaugsmingai posmavo poetas ir buvęs Vienybės leidėjas ir redaktorius Juozas Tysliava, sužinojęs, kad jam žmona pagimdė sūnų. Dabar tasai "kudikėlis," Juozas Natangas ir žmona Coral susilaukė savo kūdikelio, kuris viršuje matomas išgyvenęs jau tris savaites.

Reikalinga gera šeimninė namų ruošos darbams ir valymui. Geras atlyginimas su maistu. Jei pageidaujama, gali ir vietoje gyventi. Telefonuoti bet kuriuo laiku 277-7257.

Vienybė, 1978 m. liepos 21 d.